

CENTRUL JUDEȚEAN DE RESURSE
ȘI ASISTENȚĂ EDUCAȚIONALĂ BIHOR

CONFERINȚA NAȚIONALĂ A PSIHOLOGILOR ȘCOLARI

Ediția a V-a

*Cercetarea modernă în psihologia educațională:
provocări, aplicații, limite*

- Programul și rezumatele lucrărilor -

ISSN 2344-407X
ISSN-L 2344-407X

Oradea, România
30-31 octombrie 2015

Asociația Națională a Psihologilor Școlari
Departamentul de Psihologie din cadrul Universității din Oradea
Centrul de Cercetare în Psihologie Aplicată
Departamentul de Științe ale Educației din cadrul Universității
din Oradea
Casa Corpului Didactic a Județului Bihor
Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Bihor
Asociația CES

Ediție îngrijită de

prof. univ. dr. Elena Bochiș
conf. univ. dr. Marius Drugaș

Copyright © ANPS

Contact

E-mail: contact@anps.ro

Web: www.anps.ro

Cuprins

<i>Comitet de organizare.....</i>	<i>5</i>
<i>Comitet științific.....</i>	<i>6</i>
<i>Invitați.....</i>	<i>6</i>
<i>Programul general al conferinței.....</i>	<i>7</i>
<i>Programul detaliat al conferinței.....</i>	<i>8</i>
<i>Programul lucrărilor pe secțiuni.....</i>	<i>11</i>
<i>Programul workshop-urilor.....</i>	<i>16</i>
<i>Rezumatele lucrărilor prezentate în plen (A-Z).....</i>	<i>18</i>
<i>Rezumatele lucrărilor prezentate pe secțiuni (A - Z).....</i>	<i>21</i>
<i>Rezumatul mesei rotunde.....</i>	<i>53</i>
<i>Rezumatele workshop-urilor.....</i>	<i>55</i>

Comitet de organizare

Președinte

prof. univ. dr. Elena Bonchiș, *Universitatea din Oradea*

Membri

lect. univ. dr. Denisa Ardelean, *Universitatea din Oradea*

lect. univ. dr. Carmen Bora, *Universitatea din Oradea*

lect. univ. dr. Marius Cioară, *Universitatea din Oradea*

lect. univ. dr. Alina Decsei-Radu, *Universitatea din Oradea*

lect. univ. dr. Angelica Hălmăjan, *Universitatea din Oradea*

psiholog Simina Hinț, *director CJRAE Bihor*

lect. univ. dr. Mihai Marian, *Universitatea din Oradea*

psiholog Teodora Pantazi, *președinte Asociația CES*

lect. univ. dr. Dan Pătroc, *Universitatea din Oradea*

lect. univ. dr. Andra Perțe, *Universitatea din Oradea*

sociolog dr. Rodica Popa, *Casa Corpului Didactic Bihor*

lect. univ. dr. Rosana Stan, *Universitatea din Oradea*

lect. univ. dr. Daniela Roman, *Universitatea din Oradea*

lect. univ. dr. Gabriel Roșeanu, *Universitatea din Oradea*

Comitet științific

conf. univ. dr. Delia Bîrle, *Universitatea din Oradea*
conf. univ. dr. Camelia Dindelegan, *Universitatea din Oradea*
conf. univ. dr. Marius Drugaș, *Universitatea din Oradea*
conf. univ. dr. Karla Peter, *Universitatea din Oradea*
conf. univ. dr. Carmen Popa, *Universitatea din Oradea*
conf. univ. dr. Cecilia Sas, *Universitatea din Oradea*
conf. univ. dr. Monica Secui, *Universitatea din Oradea*
prof. univ. dr. Simona Trip, *Universitatea din Oradea*

Invitați

prof. univ. dr. Adrian Opre, *Universitatea "Babeș-Bolyai", Cluj-Napoca*
prof. univ. dr. Alin Sava, *Universitatea de Vest din Timișoara*
conf. univ. dr. Anca Dobrean, *Universitatea "Babeș-Bolyai", Cluj-Napoca*
lect. univ. dr. Elena Anghel-Stănilă, *Universitatea "Titu Maiorescu", București*
lect. univ. dr. Ioana Panc, *Universitatea "Titu Maiorescu", București*

Programul general al conferinței

Toate evenimentele vor avea loc la Universitatea din Oradea (UO)

Vineri 30 octombrie 2015	Sâmbătă 31 octombrie 2015
8:00 – 10:00 Primirea participanților - <i>Biblioteca UO</i>	9:00 – 10:30 Masă rotundă – <i>Sala Z1</i> Workshop-uri - <i>Sălile Z3,</i> <i>Practipass</i>
10:00 – 11:00 Deschiderea festivă - <i>Biblioteca UO</i>	10:30 – 11:00 Pauză de cafea
11:00 – 11:30 Pauză de cafea – <i>Biblioteca UO</i>	11:00 – 12:30 Workshop-uri – <i>Sălile</i> <i>Z1, Z3 și Practipass</i>
11:30 – 14:00 Sesiune plenară – <i>Biblioteca UO</i>	
14:00 – 15:30 Pauză de masă	
15:30 – 17:00 Lucrări pe secțiuni - <i>Sălile Z2 și Z3</i> Workshop-uri - <i>Sălile Z1 și Practipass</i>	
17:15 – 18:45 Lucrări pe secțiuni – <i>Sălile Z2 și Z3</i> Workshop-uri - <i>Sălile Z1 și Practipass</i>	
19:30 Cina festivă	

*Notă: Sălile Z1, Z2, Z3 și Practipass se află în Campusul 2 al Universității din Oradea

Programul detaliat al conferinței

Vineri, 30 octombrie 2015

08:00– 10:00 Primirea participanților (Biblioteca UO)

10:00 – 11:00 Deschiderea festivă (Biblioteca UO)

11:00 – 11:30 Pauză de cafea (Biblioteca UO)

11:30 – 14:00 Sesiune plenară (Biblioteca UO)

Prof. univ. dr. Adrian Opre

Construcția eu-lui la adolescenți: identitate și repere morale

Prof. univ. dr. Florin Alin Sava

Cum să alegi ce test psihologic să utilizezi (în condiții ideale)?

Conf. univ. dr. Anca Dobrean, drd. Costina Păsărelu

Impactul tehnologiei asupra dezvoltării copiilor și adolescenților

Lect. univ. dr. Elena Anghel Stănilă

Psihologia educației și valențele ei în clinica de pediatrie

Lect. univ. dr. Ioana Panc

Resurse pentru o viață mai bună - aplicații ale psihologiei pozitive în consilierea și orientarea carierei

14:00 – 15:30 Pauză de masă

15:30 – 17:00 Workshop Lect. univ. dr. Elena Anghel Stănilă - Optimizarea personală a părinților în grupul experiențial – strategii, metode și tehnici de lucru (sala Practipass, Campus 2, UO)

15:30 – 17:00 Workshop Lect. univ. dr. Alina Decsei-Radu - Evaluarea și raportarea în cazul abuzului sexual al copilului (sala Z1, campus 2, UO)

15:30 – 17:00 Workshop Conf. univ. dr. Marius Drugaș, psiholog școlar drd. Ioana Drugaș - Dezvoltarea abilităților de învățare la elevii cu ADHD (Sala X1, Campus 2, UO)

15:30 – 17:00 Prezentarea lucrărilor pe secțiuni

Secțiunea	Locația
<i>Tendențe și prefigurări în psihologia educației (1)</i>	Sala Z2
<i>Tendențe și prefigurări în psihologia educației (2)</i>	Sala Z3

17:15 – 18:45 Workshop Conf. univ. dr. Camelia Dindelegan -
Evaluare clinică și intervenție la copiii cu întârziere în dezvoltarea mentală și persoanele diagnosticate cu demență (sala Z1, campus 2, UO)

17:15 – 18:45 Workshop Prof. univ. dr. Elena Bonchiș, student masterand Barna-Kanya Hajnalka –
Învățã să citești un desen! (sala Practipass, Campus 2, UO)

17:15 – 18:45 Prezentarea lucrărilor pe secțiuni

Secțiunea	Locația
<i>Studii preliminare în psihologia educației</i>	Sala Z2
<i>Intervenție psihologică în context educațional</i>	Sala Z3

19:30 – Cină festivă

Sâmbătă, 31 octombrie 2015

- 09:00 – 10:30** *Masă rotundă: Valori și limite ale fișei psihopedagogice* (Sala Z1, Campus 2, UO)
- 09:00 – 10:30** *Workshop Psiholog Cătălin Lulea - Managementul contingențelor la copii și adolescenți: Aplicații în psihologia școlară* (sala Practipass, Campus 2, UO)
- 09:00 – 10:30** *Workshop Prof. psihopedagog drd. Nicoleta Adet, prof. psiholog Cristina Bleoțiu, psiholog Cheșcă Adelina Cristina, prof. logoped Șerpescu Carmen Aida, lect. univ. dr. Daniela Roman - Evaluare și intervenție educațională individualizată a elevilor cu CES - premisă a reușitei școlare* (sala Z3, Campus 2, UO)
- 10:30 – 11:00** **Pauză de cafea**
- 11:00 – 12:30** *Workshop Prof. consilier școlar Simina Hinț, prof. consilier școlar Bianca Mada- Abilități de viață în contextul dezvoltării durabile* (Sala Z1, Campus 2, UO)
- 11:00 – 12:30** *Workshop Lect. univ. dr. Daniela Roman, prof. psihopedagog Teodora Pantazi, prof. psihopedagog Carmen Ilisie, prof. psihopedagog Lavinia Gorgan - Rolul terapiilor prin mediere artistică în dezvoltarea unei personalități complexe* (sala Z3, Campus 2, UO)
- 11:00 – 12:30** *Workshop Conf. univ. dr. Delia Bîrle - Dezvoltarea caracterului la copii și adolescenți utilizând tehnici de tip mindfulness* (sala Practipass, Campus 2, UO)

Programul lucrărilor pe secțiuni

Tendințe și prefigurări în psihologia educației (1)

Vineri, 30 octombrie, 15:30 – 17:00, Sala Z2

Moderatori: Conf. univ. dr. Camelia Dindelegan
Lect. univ. dr. Rosana Stan
Conf. univ. dr. Monica Secui
Lect. univ. dr. Marius Cioară

Conf. univ. dr. Camelia Dindelegan - *Studiul agresivității și a toleranței scăzută la frustrare la copiii cu deficiențe mentale*

Lect. univ. dr. Rosana Stan, lect. univ. dr. Marius Cioară, prof. înv. primar Florica Bărcan - *Particularități ale motivației școlare la copiii din ciclul primar*

Prof. psiholog Mihaela Lungu - *Percepția elevilor asupra agresivității cadrelor didactice*

Conf. univ. dr. Cecilia Sas - *Practica reflexivă și cercetarea fenomenelor educaționale*

Psiholog Ilie Marius Morar, lect. univ. dr. Rosana Stan - *Influența desenelor animate cu conținut agresiv asupra copiilor preșcolari*

Conf. univ. dr. Monica Secui, prof. consilier școlar Monica Lerinț - *Diferențe de gen în percepția disciplinelor școlare: matematica și limba și literatura română*

Conf. univ. dr. Delia Bîrle, conf. univ. dr. Monica Secui, prof. consilier școlar Simina Hinț, prof. consilier școlar Bianca Mada, prof. consilier școlar Mihaela Mincic, prof. consilier școlar Ana Cernea-Radu, prof. consilier școlar Ana Popa, prof. consilier școlar Monica Caba, prof. consilier școlar Cristina Hegedus, prof. consilier școlar Iulia Gavriș - *Corelate ale atitudinii față de natura inteligenței și succesul școlar*

Conf. univ. dr. Adrian Rosan, lect. univ. dr. Carmen David, lect. univ. dr. Cristina Bălaș-Baconschi, psiholog clinician Lorana Gavril, psiholog clinician Adela Valesasan - *Dezvoltarea abilității de citire în ciclul primar - studiu preliminar*

Lect. univ. dr. Denisa Ardelean - *Evaluarea abilității de raționament inductiv*

Tendințe și prefigurări în psihologia educației (2)

Vineri, 30 octombrie, 15:30 – 17:00, Sala Z3

Moderatori: Prof. univ. dr. Elena Bonchiș
Conf. univ. dr. Carmen Popa
Lect. univ. dr. Daniela Roman
Lect. univ. dr. Gabriel Roșeanu

Prof. înv. preșcolar Maria-Aura Dimitriu, prof. Șeila Cherim - *Aspecte ale integrării relaționale profesor-elev, profesor-părinte în cadrul parteneriatului școală-familie la C.E.S.*

Conf. univ. dr. Carmen Popa, lect. univ. dr. Laura Bochiș - *Puncte tari și oportunități în relațiile de colaborare dintre cadrele didactice de la clasele pregătitoare cu ceilalți parteneri în educație*

Prof. univ. dr. Sergiu Bălțătescu, conf univ. dr. Claudia Bacter - *Școala și bunăstarea copiilor din România. Rezultatele unui studiu internațional*

Prof. univ. dr. Floare Chipea, lect. univ. dr. Cristina Florescu - *Pregătirea practică de specialitate a absolvenților din învățământul vocațional românesc*

Prof. univ. dr. Elena Bonchiș - *Sindromul gândirii accelerate (SGA) – perspectivă teoretică*

Lect. univ. dr. Daniela Roman , studentă Krisztina Andrea Papp- *Factori implicați în reușita școlară*

- Lect. univ. dr. Daniela Roman, studentă Gabriela Cloboc - *Comportamentul de gelozie al fratelui mai mare față de cel mic*
- Lect. univ. dr. Daniela Roman, studentă Carina Marchiș – *Alienarea parentală și consecințele acesteia asupra copiilor în perioada copilăriei târzii*
- Lect. univ. dr. Gabriel Roșeanu, conf. univ. dr. Marius Drugaș - *Performanța academică – începutul unui studiu longitudinal*

Studii preliminare în psihologia educației

Vineri, 30 octombrie, 17:15 – 18:45, Sala Z2

- Moderatori:** Conf. univ. dr. Marius Drugaș
Lect. univ. dr. Alina Decsei-Radu
Lect. univ. dr. Mihai Marian
Lect. univ. dr. Angelica Hălmăjan

- Studentă Evelina Jurjac, lect. univ. dr. Rosana Stan - *Valori, atitudini și comportament prosocial: diferențe între confesiuni*
- Studentă drd. Andrada Lavinia Jucan, prof. univ. dr. Adrian Opre - *Efectele unei intervenții bazate pe auto-compasiune la adolescenții muzicieni*
- Studentă Alexandra Luisa Popescu - *Anxietatea socială. Frica de evaluare negativă*
- Studentă drd. Iulia Clara Butean, prof. univ. dr. Adrian Opre - *Rolul poveștilor clasice morale în promovarea onestității preșcolarilor*
- Studentă Iuliana Palaghianu, lect. univ. dr. Marius Drugaș - *Gadgeturile, copiii și părinții*
- Studentă Ioana Sîrbu - *Percepția fenomenului de bullying în comunitatea școlară*

Studentă Teodora-Maria Bara, conf. univ. dr. Marius Drugaș - *De ce anumiți copii au dificultăți în ceea ce privește procesul de învățare?*

Studentă drd. Ioana Vaida - *Relația dintre agresivitate, inteligență emoțională și angajamentul școlar*

Conf. univ. dr. Monica Secui, student Cosmin Albuț - *Sinele fizic în adolescență și modelele preluate din mass-media*

Studentă Kányá (Barna) Hajnalka - *Oportunități și obstacole oferite psihologilor școlari de contextul educațional, legal și instituțional din România*

Student Ștefan Gheorghe Volda - *Burnout și atitudinea față de negociere în rândul profesorilor*

Intervenție psihologică în context educațional

Vineri, 30 octombrie, 17:15 – 18:45, Sala Z3

Moderatori: Conf. univ. dr. Delia Bîrle
Lect. univ. dr. Carmen Bora
Prof. univ. dr. Simona Trip

Conf. univ. dr. Sebastian Chirimbu - *Importanța și utilizarea povestirilor în educarea limbajului*

Conf. univ. dr. Sebastian Chirimbu, prof. univ. dr. Laura Goran - *Empatia și comunicarea afectivă ca rol determinant în dezvoltarea limbajului*

Prof. psihopedagog Teodora Pantazi, prof. psihopedagog Carmen Ilisie - *Aplicații ale terapilor prin mediere artistică în consilierea școlară și în integrarea elevilor cu cerințe educative speciale*

Prof. psihopedagog Mihaela-Adriana Moldovan, prof. înv. Coneac Angela - *Comunicare în contextul surdocecității. Importanța muncii în echipă*

- Prof. univ. dr. Mona Vintilă, Daniel Sorin Vintilă - *Impactul cursurilor despre stres și comunicare asupra stării de bine a adulților implicați în activități de învățare*
- Conf. univ. dr. Delia Bîrle, prof. Manuela Fazecaș - *Program de consiliere în carieră pentru elevii claselor liceale*
- Lect. univ. dr. Daniela Roman - *Experiența învățării în mediul universitar. Eficiența unui program de intervenție*
- Lect. univ. dr. Daniela Roman, studentă Geanina-Maria Gorcea - *Eficiența unui program de intervenție privind autoeficacitatea în decizia pentru carieră la adolescenți*
- Prof. psihopedagog drd. Nicoleta Adet - *Oportunitatea pedepselor și recompenselor în context școlar*
- Psiholog școlar Ioana Drugaș - *Percepția adolescenților din liceele profesionale bihorene asupra propriilor vieți*

Programul workshop-urilor

Vineri, 30 octombrie 2015

- 15:30 – 17:00** *Workshop* Lect. univ. dr. Elena Anghel Stănilă - *Optimizarea personală a părinților în grupul experiențial – strategii, metode și tehnici de lucru* (sala Practipass, Campus 2, UO) (Sala 4)
- 15:30 – 17:00** *Workshop* Lect. univ. dr. Alina Decsei-Radu - *Evaluarea și raportarea în cazul abuzului sexual al copilului* (sala Z1, campus 2, UO)
- 15:30 – 17:00** *Workshop* Conf. univ. dr. Marius Drugaș, psiholog școlar drd. Ioana Drugaș - *Dezvoltarea abilităților de învățare la elevii cu ADHD* (Sala X1, Campus 2, UO)
- 17:15 – 18:45** *Workshop* Conf. univ. dr. Camelia Dindelegan - *Evaluare clinică și intervenție la copiii cu întârziere în dezvoltarea mentală și persoanele diagnosticate cu demență* (sala Z1, campus 2, UO)
- 17:15 – 18:45** *Workshop* Prof. univ. dr. Elena Bonchiș, student masterand Barna-Kanya Hajnalka – *Învață să citești un desen!* (sala Practipass, Campus 2, UO)

Sâmbătă, 31 octombrie 2015

- 09:00 – 10:30** *Workshop* Psiholog Cătălin Lulea - *Managementul contingențelor la copii și adolescenți: Aplicații în psihologia școlară* (sala Practipass, Campus 2 UO)
- 09:00 – 10:30** *Workshop* Prof. psihopedagog drd. Nicoleta Adet, prof. psiholog Cristina Bleoțiu, psiholog Cheșcă

Adelina Cristina, prof. logoped Șerpescu Carmen Aida, lect. univ. dr. Daniela Roman - *Evaluare și intervenție educațională individualizată a elevilor cu CES - premisă a reușitei școlare* (sala Z3, Campus 2, UO)

11:00 – 12:30 Workshop Prof. consilier școlar Simina Hinț, prof. consilier școlar Bianca Mada- *Abilități de viață în contextul dezvoltării durabile* (Sala Z1, Campus 2, UO)

11:00 – 12:30 Workshop Lect. univ. dr. Daniela Roman, prof. psihopedagog Teodora Pantazi, prof. psihopedagog Carmen Ilisie, prof. psihopedagog Lavinia Gorgan - *Rolul terapiilor prin mediere artistică în dezvoltarea unei personalități complexe* (sala Z3, Campus 2, UO)

11:00 – 12:30 Workshop Conf. univ. dr. Delia Bîrle - *Dezvoltarea caracterului la copii și adolescenți utilizând tehnici de tip mindfulness* (sala Practipass, Campus 2, UO)

Rezumatele lucrărilor prezentate în plen (A-Z)

Psihologia educației și valențele ei în clinica de pediatrie

Lect. univ. dr. Elena Anghel Stănilă

Facultatea de Psihologie, Universitatea "Titu Maiorescu", București

Psihologul educațional, prin competențele sale, poate fi un sprijin important pentru medicii din clinica de pediatrie în procesul lor de vindecare sau de prevenire a stării de boală. Ei pot lansa o serie de oferte de servicii atât părinților cât și copiilor, oferte care să-i ajute să învețe să trăiască într-un mod autentic, în acord cu nevoile individuale, familiale și să reducă în felul acesta riscul de îmbolnăvire sau să fie complianți la tratamentele medicale.

Impactul tehnologiei asupra dezvoltării copiilor și adolescenților

Conf. univ. dr. Anca Dobrea, Drd. Costina Păsărelu

Departamentul de Psihologie Clinica si Psihoterapie, Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației, Universitatea "Babeș-Bolyai", Cluj-Napoca

Trăim într-o perioadă în care tehnologia are un impact semnificativ asupra vieții noastre. Proiectată inițial pentru a optimiza o serie dintre activitățile zilnice, a ajuns astăzi, în societățile dezvoltate sau în curs de dezvoltare, să facă parte din viața fiecărui individ. În acest context al generației de "nativi digitali" apar întrebări precum: "Duc jocurile online la o creștere a agresivității copiilor?", "Cum influențează utilizarea telefoanelor mobile performanța academică?", "Se asociază utilizarea Facebook-ului cu depresie și tentative suicidare?", "Ce rol au modelele pe care copiii le întâlnesc pe rețelele de socializare în dezvoltarea tulburărilor alimentare?", "Devine noua generație mai puțin inteligentă datorită efectului Google?". Dat fiind că în perioada copilăriei și a

adolescenței creierul încă se dezvoltă este important să investigăm aspectele benefice și nocive ale tehnologiei/mediului online. Astfel, de exemplu, chiar dacă existența rețelelor sociale vine să rezolve probleme precum lipsa suportului social și singurătatea indivizilor cu deficite în abilitățile sociale, tot mai frecvent se pune problema existenței unor fenomene precum “depresia Facebook” sau “dependența de Facebook”. Scopul acestei lucrări este acela de a prezenta impactului tehnologiei (ex. calculator, tablete, telefoane) asupra dezvoltării cognitive, emoționale și sociale a copiilor și adolescenților. Vor fi discutate mecanismele prin care diferite instrumente tehnologice le au asupra dezvoltării cognitive și emoțional/sociale precum și principalele efecte pozitive și negative ale acestora.

Construcția Eu-lui la adolescenți: identitate și repere morale

Prof. univ. dr. Adrian Opre

*Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației, Universitatea
"Babeș-Bolyai", Cluj-Napoca*

Prelegerea își propune o lectură psihologică a construcției eu-lui din perioada adolescenței, reliefând prerechizitele, particularitățile și consecințele acesteia. În acest sens vor fi analizate, sintetic, următoarele aspecte: metamorfoza psiho-somatică a adolescentului și conflictele de relaționare; strategiile de management emoțional; rolul reperelor morale în definirea identității și a imaginii de sine.

Resurse pentru o viață mai bună - aplicații ale psihologiei pozitive în consilierea și orientarea carierei

Lect. univ. dr. Ioana Panc

Universitatea "Titu Maiorescu", București

În ultimul deceniu, psihologia aplicată s-a îmbogățit cu informații despre intervenții validate științific și argumente

fundamentate care promet să ne conducă spre o viață mai bună prin creșterea optimismului, sporirea emoțiilor pozitive și a satisfacției, folosirea punctelor forte personale sau capitalizarea stărilor de flux. (Seligman 2004, Lyubomirsky et al, 2005; Peterson, 2007). Cercetările recente (Kashdan & Biswas-Diener, 2014) propun integrarea emoțiilor negative și a părții întunecate a personalității, pledând pentru autenticitate și integralitate ca modalitate de a atinge starea de bine sustenabilă. Combinând cele două abordări, sunt prezentate câteva recomandări practice, fundamentate științific, cu privire la gestionarea resurselor personale – atitudinea față de muncă, recompensele materiale, relații interpersonale și alți factori care contribuie la o viață mai bună.

Cum să alegi ce test psihologic să utilizezi (în condiții ideale)?

Pref. univ. dr. Florin A. Sava
Universitatea de Vest din Timișoara

În timpul studiilor universitare studenții de la specializarea psihologie învață că în alegerea unei probe psihologice ar trebui să prevaleze caracteristicile psihometrice ale instrumentului, cu accent pe validitate și fidelitate. După absolvirea studiilor, psihologii cu drept de liberă practică își aleg instrumentele psihologice după cu totul alte criterii, cele mai multe dintre ele fiind de ordin pragmatic, precum prețul, timpul de aplicare sau prezența sau absența unui aviz din partea Colegiului Psihologilor din România. Ambele abordări pot fi considerate inadecvate prin simplitate, pentru că abordează problema la un nivel general, eludând cea mai simplă întrebare – Care este scopul (nevoia) testării? În această lucrare, vom oferi un răspuns comprehensiv la întrebarea din titlu, acesta fiind fundamentat pe expertiza psihometrică, dar și pe experiența profesională dobândită ca autor de probe psihologice, dar și ca utilizator al probelor psihologice în practica privată.

Rezumatele lucrărilor prezentate pe secțiuni (A-Z)

Oportunitatea pedepselor și recompenselor în context școlar

Prof. psihopedagog drd. Nicoleta Adet
Școala Gimnazială Specială Nr.1, Ploiești

Influențele exercitate de către cadrele didactice asupra elevilor se manifestă sub diverse forme, inclusiv sub forma pedepselor și recompenselor. Astfel, în funcție de modul în care sunt percepute de către elevi, acestea: pot să consolideze o relaționare pozitivă sau, dimpotrivă, să accentueze deteriorarea acesteia; pot să stimuleze sau să diminueze șansa formării unei atitudini acceptate și așteptate de către societate; pot să determine acceptarea și "simțirea" școlii ca "habitat" natural, în care copilul se simte valorizat și prețuit, sau, dimpotrivă, ca "habitat" artificial, un "rău necesar", care "oferă" copilului doar o sumă de îngărdiri a manifestării potențialității sale.

Evaluarea abilității de raționament inductiv

Lect. univ. dr. Denisa Ardelean
Departamentul de Științe ale Educației, Universitatea din Oradea

Măsurarea raționamentului inductiv este importantă în psihometria inteligenței, utilizând analogii, serii de numere, sarcini de categorizare și discriminare. Spearman (1927, apud Koning, Hamers & Sijtsma, 2003) consideră raționamentul inductiv ca abilitatea de a produce noul - caracteristică productivă a ființei umane. În studiul de față, am utilizat Testul pentru Raționament Inductiv (TIR), ca măsură a raționamentului inductiv. Acest instrument este o versiune experimentală a evaluării raționamentului inductiv, aspect accentuat și de autorii săi: Koning, Sijtsma & Hamers (2003). Premisele teoretice ale testului consideră că raționamentul inductiv implică procese de comparație, identificare de

asemănări și deosebiri (3 tipuri de itemi pentru asemănări și 3 tipuri de itemi pentru deosebiri). Au fost folosite două categorii de stimuli: obiecte reale și figuri geometrice, rezultând 12 tipuri de itemi. Autorii au recomandat ca testul să fie aplicat școlărilor mici care provin de la familii cu statut socio-economic scăzut. În acest studiu, am dorit să analizăm calitățile psihometrice ale acestui instrument de evaluare fiind aplicat pe un eșantion de 332 de școlari mici. Rezultatele obținute în scopul verificării validității convergente și divergente susțin că scorurile TIR reflectă abilitatea de raționament inductiv. Operaționalizarea lui Klauer a raționamentului inductiv evidențiază asemănările cu itemii din alte teste. Acest aspect aduce în prim plan ideea că relația dintre raționamentul inductiv măsurat de test și sarcinile școlare trebuie înțeleasă. Pentru cadrul didactic, este foarte important să susțină raționamentul inductiv în procesul instructiv-educativ (Matematică, Limba și literatura română).

De ce anumiți copii au dificultăți în ceea ce privește procesul de învățare?

Studentă Teodora-Maria Bara, conf. univ. dr. Marius Drugaș
Departamentul de Psihologie, Universitatea din Oradea

Etiologia dificultăților de învățare este multiplă, pornind de la factori cognitivi, mergând spre cei de natură afectiv-emoțională, volitivi, motivaționali, comportamentali, atitudinali și de mediu. Literatura de specialitate identifică tipuri distincte de elevi cu sub-performanță: tipul agresiv sau rebel, tipul imatur/dependent/anxios, tipul neajutorat/descurajat/deprimat, tipul perfecționist, tipul conformist la presiunea grupului, tipul cu toleranță scăzută la frustrare și non-performanță sau Sindromul Peter Pan. Evident, acestora li se adaugă copiii cu deficit cognitiv, respectiv nivel intelectual mai scăzut (retard sau intelect sub mediu), cei cu deficit de atenție sau mnezic. Foarte importantă este depistarea precoce a unei subperformanțe și orientarea copilului spre serviciile specializate de psihologie clinică și psihiatrie infantilă pentru

elucidarea clara a problemei copilului și in consecință pentru intervenția aferentă. Am realizat această broșură pentru a oferi un ghid practic destinat atât pedagogilor, cât și cadrelor didactice și părinților.

Școala și bunăstarea copiilor din Romania. Rezultatele unui studiu internațional

Prof. univ. dr. Sergiu Bălțătescu, conf univ. dr. Claudia Bacter
Universitatea din Oradea

În această lucrare vom prezenta o serie de rezultate obținute în cadrul proiectului de cercetare internațional "Lumile copiilor. Ancheta internațională asupra bunăstării copiilor (www.isciweb.org)", finanțat de Fundația Jacobs. Proiectul are ca scop să determine nivelurile și corelatele bunăstării copiilor, măsurate în privința a opt domenii: viața de acasă și membrii familiei; bunăstarea materială; relațiile cu prietenii și alte persoane; zona în care locuiesc; școală; sănătate; modul de petrecere a timpului liber și sinele. În România, eșantionul este reprezentativ la nivel național pentru elevii din clasa a doua (n = 1422), a patra (n = 1359) și a șasea (n = 1507). Vor fi discutate rezultate privind precum victimizarea și tratamentul echitabil în clasă, satisfacția cu diferitele aspecte ale școlii (profesorii, colegii, lucrurile învățate, notele și școala ca întreg), evidențiind grupurile de risc dar și corelatele generale ale acestor situații și opinii. În final, vom analiza implicațiile asupra muncii de psiholog școlar.

Program de consiliere în carieră pentru elevii claselor liceale

Conf. univ. dr. Delia Bîrle

Departamentul de Psihologie, Universitatea din Oradea

Prof. Manuela Fazecaș

Liceul Tehnologic George Barițiu, Oradea

Studiul a fost realizat pe un eșantion de 140 elevi de liceu din trei unități școlare din Oradea, jud. Bihor. Scopul cercetării a fost acela de a evidenția eficiența unui program de intervenție în aria consilierii în carieră, mai exact evidențierea diferențelor privind autoeficacitatea în decizia pentru carieră, respectiv privind nivelul dificultăților asociate deciziei pentru carieră, înainte și după intervenție. Rezultatele obținute au permis formularea unor concluzii cu privire la eficiența unor astfel de programe, înregistrându-se diferențe semnificative statistic pentru o mare parte dintre variabilele măsurate - dimensiuni ale autoeficacității, respectiv dificultăților asociate deciziei de carieră.

Corelate ale atitudinii față de natura inteligenței și succesul școlar

Conf. univ. dr. Delia Bîrle, conf. univ. dr. Monica Secui

Departamentul de Psihologie, Universitatea din Oradea

Prof. consilier școlar Simina Hinț, prof. consilier școlar Bianca

Mada, prof. consilier școlar Mihaela Mincic, prof. consilier școlar Ana Cernea-Radu, prof. consilier școlar Ana Popa, prof.

consilier școlar Monica Caba, prof. consilier școlar Cristina

Hegedus, prof. consilier școlar Iulia Gavriș

CJRAE Bihor

În psihologia socială și a dezvoltării, teoria implicită a inteligenței se referă la credințele unei persoane cu privire la posibilitatea ca inteligența să se schimbe, să se dezvolte, sau, dimpotrivă, credința că inteligența și abilitățile sunt fixe, imposibil

de modificat. Lucrarea prezintă ideea unei cercetări ce are drept scop investigarea următoarelor dimensiuni: atitudinea copiilor față de inteligență, percepția rolului efortului/abilității în performanța elevului la limba română și matematică, estimarea rezultatelor la examenele de evaluare națională de la finalul clasei a VIII-a, scopurile copiilor privind dezvoltarea, respectiv învățarea. Cu ajutorul acestor dimensiuni, autorii vor încerca să investigheze relațiile dintre convingerile cu privire la inteligență, rolul efortului/abilității și performanța școlară dublată de percepția asupra ei de către elevi, profesori și părinți, aplicat în contextul evaluărilor naționale de la sfârșitul ciclului gimnazial.

Sindromul gândirii accelerate (SGA) – perspectivă teoretică

Prof. univ. dr. Elena Bonchiș

Departamentul de Psihologie, Universitatea din Oradea

Lucrarea oferă o perspectivă teoretică asupra unui fenomen intrat recent în sfera preocupărilor specialiștilor din varii domenii: psihologie, științele educației, neuropsihologie, medicină etc. Excesul de stimuli, excesul de informație la care sunt supuși copiii la ora actuală atât în aria educației formale cât mai ales informale a dus la apariția sindromului gândirii accelerate (SGA) (Cury, 2005), sporirea vitezei gândurilor în defavoarea concentrării, stabilității, volumului atenției și manifestarea tot mai frecventă a anxietății generale. Copiii cu SGA devin dependenți de stimuli, sunt agitați, generează conversații paralele, își deranjează colegii, nu se pot concentra asupra sarcinilor școlare. Mai mult decât atât acuză dureri de cap, dureri musculare și alte simptome psiho-somatice. Mulți specialiști consideră SGA principala cauză a crizei din educație, sindromul compromițând sănătatea psihică în formele: revenirea excesivă asupra a ceea ce a fost în trecut; grija excesivă pentru problemele existențiale prezente; suferința prin anticipație.

Cum poate fi eliminat acest sindrom? Prin proiectarea unei școli a viitorului care să se bazeze pe: constructivismul fizic promovat de J. Piaget; constructivismul social promovat de L. Vîgotski;

inteligențele multiple propuse de H. Gardner; inteligență, competență emoțională promovate de D. Goleman.

Rolul poveștilor clasice morale în promovarea onestității preșcolarelor

Studentă drd. Iulia Clara Butean, prof. univ. dr. Adrian Opre
*Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației, Universitatea
"Babeș-Bolyai", Cluj-Napoca*

Poveștile morale clasice au fost utilizate cu scopul de a preda copiilor despre consecințele minciunii și de a-i educa cu privire la onestitate. În ciuda utilizării lor pe scară largă, nu există dovezi dacă aceste povești promovează sau nu onestitatea. Studiul prezent compară eficacitatea a patru povestiri morale clasice ("George Washington și cireșul", "Băiatul care a chemat lupul", "Pinocchio" și povestea de control) în promovarea onestității la copiii de 3 până la 6 ani. În ceea ce privește rezultatele, suntem în etapa de culegere a datelor, însă ne așteptăm ca povestea "George Washington și cireșul" să promoveze onestitatea, deoarece aceasta pune accentul pe consecințele pozitive ale onestității, în timp ce celelalte pun accentul pe consecințele negative ale minciunii.

Pregătirea practică de specialitate a absolvenților din învățământul vocațional românesc

Prof. univ. dr. Floare Chipea, lect. univ. dr. Maria-Cristina
Florescu
Universitatea din Oradea

Valoarea educației este dependentă de gradul în care școala răspunde cerințelor vieții reale, din afara ei, atât calitatea resursei umane, cât și a "capitalului uman" produs, fiind esențial condiționate de racordarea la această realitate. Pornind de la faptul că una din

laturile educației este cea acțională care se exprimă și se manifestă în ceea ce face omul, îndeosebi în procesul de producere a bunurilor materiale, considerat ca bază a existenței societății, atunci profesiunea reprezintă cadrul principal în care această latură se concretizează, rezultatele ei depinzând de vocație, considerată ca una din dominantele personalității umane. Într-o perspectivă tradițională, școala vocațională are rolul de a "produce" specialiști pentru profesii manuale dar și în unele activități intelectuale de nivel secundar punându-se în acest din urmă caz bazele pentru învățământul superior. Pregătirea practică de specialitate a unui absolvent de școală vocațională indică competența sa în raport cu conținutul unuia sau altuia dintre obiectele de învățământ. De această componentă a pregătirii sale depinde, în viitor, modul de organizare și structurare / explicare a conținuturilor. Organizarea învățării acestora, modul de prezentare, de structurare logică, progresivă etc. depind în cea mai mare măsură de pregătirea sa practică din timpul școlii. Lucrarea își propune studierea percepției elevilor din clasele terminale asupra rolului și importanței pregătirii practice de specialitate realizate în cadrul școlii vocaționale urmate.

Ca subiect de analiză a prezentei lucrări, învățământul vocațional românesc este un domeniu deosebit de vast, care poate fi surprins printr-o abordare complexă. Din această cauză în lucrarea de față am surprins doar câteva aspecte, mai concludente, în măsura datelor avute la dispoziție, pentru a identifica câteva trăsături și competențe practice care pot avea o anumită influență asupra școlii vocaționale din România secolului XXI. Metoda folosită în colectarea datelor este interviul bazat pe chestionar, realizat asupra unui eșantion de elevi de clasă terminală, învățământ vocațional, din zona vestică a României – județul Bihor.

Importanța și utilizarea povestirilor în educarea limbajului

Conf. univ. dr. Sebastian Chirimbu

Departamentul de Cercetare UWR, Universitatea "Spiru Haret"

Articolul abordează utilizarea povestirilor în dezvoltarea limbajului din perspectiva utilizării adiacente a jucăriilor, imaginilor, dar mai ales prin organizarea unui teatru de păpuși prin care emoțiile sunt transmise cu cea mai mare forță, iar copiii participanți se pot implica fie în acțiunea de dramatizare, fie în acțiunea de asistent-spectator. Accentul se pune pe spontaneitate și pe plăcerea acestor activități.

Empatia și comunicarea afectivă ca rol determinant în dezvoltarea limbajului

Conf. univ. dr. Sebastian Chirimbu

Departamentul de Cercetare UWR, Universitatea "Spiru Haret"

Prof. univ. dr. Laura Goran

*Facultatea de Psihologie și Științele Educației,
Universitatea "Spiru Haret"*

Dacă la început empatia era privită ca o formă de cunoaștere rezultată din relațiile interpersonale, constând în imitația interiorizată a stărilor și comportamentelor unei alte persoane, mergând până la identificarea cu acea persoană, după anii 1940 conceptul se îmbogățește îndeosebi prin cercetare experimentală. A apărut ideea conform căreia empatia reprezintă abilitatea de a prevedea comportamentul altor persoane pe baza cunoașterii dispozițiilor psihologice - percepții, gânduri, sentimente, atitudini (Guillford). Allport definea empatia drept imaginația substitutivă, prin care o persoană își asumă percepțiile, judecățile și afectele altei persoane într-o situație determinată dintr-un șir de situații. Fenomenul empatic baleiază astfel pe o pe o axă ale cărei extremități fixează, la un pol, identificarea totală a Eului cu celălalt (cazul actorului dramatic care nu îl interpretează pe Hamlet, ci se crede Hamlet) și, celălalt pol, al

detașării totale (cazul actorului egocentric care se joacă numai pe sine). Pe această axă, empatia se situează mai aproape de identificare (cazul actorului care se transpune în psihologia lui Hamlet, fără a pierde conștiința propriei sale identități) decât de detașare. Acesta este motivul pentru care nu s-a exclus total utilizarea conceptului de identificare din studiul mecanismului psihologic al empatiei, dar față de care se păstrează anumite rezerve. Aceste rezerve pot să apară și din apelarea la argumentul strict lingvistic care ne avertizează asupra faptului că în limba română conceptul de identificare capătă și o altă conotație, dar și din specificarea că acest termen este puternic influențat de teoria psihanalitică.

Aspecte ale integrării relaționale profesor-elev, profesor-părinte în cadrul parteneriatului școală-familie la C.E.S.

Prof. înv. preșcolar Maria-Aura Dimitriu, prof. Șeila Cherim
Școala Gimnazială „George Enescu”, Năvodari

Relația pedagogică este o variabilă de relație umană cu înțelesul de interacțiune pentru atingerea scopurilor educației. Ca interacțiune, ea funcționează într-o situație pedagogică, aceasta fiindu-i suport, în care se întâlnesc și se confruntă mai multe forțe rezultate din comportamentul profesorilor și al elevilor, precum și din condițiile generale și specifice ale acțiunii educative. Relația pedagogică, precum reliefează și constată D. Gama (1974) induce astfel "un stil interacțional" compus din procese de intercunoaștere, intercomunicare și intercooperare elev-elev, elev-elevi, elevi-profesor (Călin, 1996). Deși familia are o funcție socio-educativă, după intrarea copiilor la grădiniță/școală, ea continuă prin esență să aibă aceeași importanță ca până acum, ceea ce o aduce însă într-o nouă ipostază – de interacțiune cu instituțiile de învățământ.

Colaborarea familiei cu școala este o condiție importantă a unirii eforturilor în educarea copiilor. Această colaborare trebuie să constituie o acțiune suplă de educare a cadrelor-părinți. Printre acțiunile pedagogice ale școlii în rândul părinților se pot menționa:

consultațiile pentru părinți; discuțiile individuale cu/pe pentru părinți; adunările cu părinții, însoțite de expuneri și discuții pe diverse teme psihopedagogice, cum ar fi cunoașterea particularităților de vârstă și individuale, condițiile necesare învățării eficiente, activitatea copiilor în timpul lor și altele; lectoratele cu părinții, susținute de specialiști de mare valoare pe o tematică diversă, propusă de către aceștia sau la alegere privind creșterea, educarea copiilor, probleme/dificultăți de învățare ce pot apărea pe parcursul unui an școlar/ cu care se confruntă copilul, educația igienico-sanitară, comportarea civilizată, etc.; adunările pe diverse teme și discuții cu părinții în comitetul de părinți pe școală; vizitele profesorilor diriginți în familie etc.

Un acces egal la o educație de calitate și la posibilitățile de învățare de-a lungul vieții oferă persoanelor cu C.E.S posibilitatea de a se implica pe deplin în societate și de a-și îmbunătăți calitatea vieții. Comisia Europeană încurajează, printre altele, includerea copiilor cu C.E.S în sistemele tradiționale de educație. De asemenea, aceasta a lansat o serie de inițiative educaționale destinate persoanelor cu C.E.S. Printre acestea, se numără Agenția europeană pentru dezvoltarea educației destinate persoanelor cu nevoi speciale, precum și un grup de studiu privind tipurile de nevoi speciale și învățarea de-a lungul vieții. O serie de programe comunitare, precum programul de învățare de-a lungul vieții, vizează integrarea educației și formării persoanelor cu C.E.S în sistemul tradițional.

Studiul agresivității și a toleranței scăzută la frustrare la copii cu deficiențe mentale

Conf. univ. dr. Camelia Dindelegan

*Departamentul de Psihologie, Universitatea din Oradea
Spitalul Clinic Municipal Dr. Gavril Curteanu din Oradea*

Acest studiu este rezultatul unei preocupări personale pe care am cultivat-o timp de mai mulți ani, și anume din momentul în care am început să lucrez alături de Centrul de Plasament Popești și Fundația Filantropă, cu copii cu dizabilități mentale. În cadrul acestui studiu îmi propun să observ starea agresivă cauzată de toleranța

scăzută la frustrare la copii cu dizabilități mentale în scopul de a dezvolta programe de intervenții cu ajutorul unor terapii specifice. Dincolo de particularitățile psihologice ce sunt prezente la copilul cu deficit mental care, particularități ce îi perturbă dezvoltarea mentală, ridicăm o problemă fundamentală și anume: cum și în ce măsură mediul, familia sau școala ajută la dezvoltarea comportamentului agresiv în cazul copiilor cu deficit intelectual? Astfel abordăm problematica agresivității și a frustrării la copilul cu dizabilitate mentală, în termeni ai dezvoltării sale mentale, ale trăsăturilor specifice prezente la aceste cazuri particulare, trăsături care produc numeroase deviații în aria intelectuală, în aria emoțională și în cea comportamentală. Importanța acestui subiect este dată de frecvența tulburărilor de comportament la copii cu cerințe educaționale speciale, dar de asemenea și la copii care au dezvoltat un intelect normal. Din păcate, în societatea cotidiană de azi, agresivitatea apare în diferite forme la toate nivelele și instanțele vieții, aceasta există atât printre cei săraci cât și printre cei bogați, atât la copii, cât și la adolescenți și tineri, la persoanele adulte, la persoanele educate cât și la cei cu un nivel educațional scăzut, la persoane cu sau fără dizabilități. În ciuda a ceea ce se întâmplă în jurul nostru, ar trebui să contribuim toți pentru a crea un mediu mai sigur și un mediu mai calm în societate, în familie, în școală și la locul de muncă pentru noi și pentru copiii noștri.

Percepția adolescenților din liceele confesionale bihorene asupra propriilor vieți

Psiholog școlar drd. Ioana Drugaș
Liceul don Orione
Universitatea din Debrecen

În prezentul studiu, analizând percepția adolescenților asupra propriilor vieți, am dorit să identificăm factorii care îi influențează pe adolescenți în alegerea liceului la care doresc să urmeze cursurile, care este gradul de implicare al lor în activitățile din cadrul școlii, care este relația dintre adolescenți și părinții lor, sau care valori sunt

cele mai importante pentru ei. La studiu au participat 81 de liceeni (clasa a X- a) din cadrul a trei școli confesionale din județul Bihor. Rezultatele au stabilit faptul că 64% dintre respondenți ar alege aceeași școală, iar cel mai important factor în alegerea școlii este pregătirea profesională a cadrelor didactice din acea unitate școlară. Dintre alți factori importanți pentru respondenți în alegerea școlii amintim atmosfera școlii, dar și faptul ca școala să facă parte dintr-o comunitate prietenoasă. În analiza relației dezvoltată de adolescenți cu părinții lor, rezultatele au stabilit faptul că părinții discută adesea cu copiii lor, adolescenții, dar cele mai des întâlnite teme sunt cele legate de petrecerea timpului liber și implicarea celor din urmă în activitățile casnice. În identificarea celor mai importante aspecte din viața adolescenților, subiecții au considerat că siguranța familiei, iubirea și fericirea sunt cele mai importante lucruri în viața lor. Prezentul studiu oferă date referitoare și la comportamentul adolescenților față de colegii de etnii diferite, dar și analize asupra similarităților dintre expectanțele familiei și cele stabilite de școală.

Efectele unei intervenții bazate pe auto-compasiune la adolescenții muzicieni

Studentă drd. Andrada Lavinia Jucan, prof. univ. dr. Adrian Opre
*Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației, Universitatea
"Babeș-Bolyai", Cluj-Napoca*

Acest studiu investighează efectele unei intervenții bazate pe auto-compasiune asupra anxietății de performanță, nivelului de auto-critică la muzicieni și asupra auto-compasiunii. Elevii care s-au identificat ca fiind auto-critici au fost randomizați în două grupuri - intervenție bazată pe auto-compasiune și controlul atenției. Intervenția bazată pe auto-compasiune a constat într-o sesiune de psihoeucație și mai multe sesiuni de scris, pe o perioadă de 5 zile. Am măsurat nivelul de auto-compasiune, auto-critică, îngrijorare, depresie și îngrijorare pentru greșeli înainte de intervenție cu o săptămână și după aceasta. Având în vedere că studiul este în

desfășurare, încă nu am putut prelucra datele, dar acest lucru va fi realizat, utilizând Ancova repeated measures.

Valori, atitudini și comportament prosocial: diferențe între confesiuni

Studentă Evelian Jurjac

Departamentul de Psihologie, Universitatea din Oradea

Lect. univ. dr. Rosana Stan

Departamentul de Psihologie, Universitatea din Oradea

M-am întrebat care sunt lucrurile care într-o anumită măsură influențează atitudinea noastră față de evenimentele din viață. Am ales să studiez vârsta adolescenței, deoarece în adolescență se formează identitatea, valorile, principiile. Ne numim o societate creștină, avem foarte multe Biserici, chiar școli creștine. Însă nu e sigur că principiile pe care le avem sunt cele promovate de creștinism. Studiul prezent a demonstrat faptul că pe eșantionul studiat, adolescenți de la liceu confesional sau neconfesional, apartenența religioasă și atitudinea religioasă nu explică diferențe semnificative în ceea ce privește disponibilitatea spre iertare și acceptarea celorlalți. Putem astfel să demontăm miturile conform cărora o religie este mai bună ca și alta, sau persoanele aparținând unei anumite religii sunt mai morale ca și altele.

Oportunități și obstacole oferite psihologilor școlari de contextul educațional, legal și instituțional din România

Studentă Kánya (Barna) Hajnalka

Departamentul de Psihologie, Universitatea din Oradea

În România. statutul de psiholog în general, și de psiholog școlar în special, începe să câștige din nou recunoaștere și prestigiu, atât pe plan social, cât și pe plan profesional și științific, după restricțiile impuse înainte de schimbările din 1989. Lucrarea prezintă

posibilitățile oferite de instituțiile de învățământ superior pentru formarea psihologilor școlari, la nivel de licență, master, doctoral, respectiv oportunitățile de specializare la diferite cursuri organizate și oferite de instituții profesionale. Totodată lucrarea analizează cadrul legal și instituțional care asigură reglementarea legală și normele profesionale care trebuie luate în considerare în cursul derulării activității de psiholog școlar, asupra căreia au impact și factorii socio-economici.

Percepția elevilor asupra agresivității cadrelor didactice

Prof. psiholog Mihaela Lungu
CJRAE Argeș

“Nu merge în spatele meu: s-ar putea să nu te conduc. Nu merge în fața mea: s-ar putea să nu te urmez. Mergi alături de mine și vom fi ca unul.”

Fără a presupune că concluziile noastre au o valoare general valabilă, încercăm totuși să atragem atenția asupra implicațiilor pe care le au comportamentele și trăsăturile agresive, ale persoanelor în cadrul unei organizații. Cu precădere în organizațiile unde resursele umane reprezintă cea mai mare pondere și se constituie în scopul activității în sine - așa cum sunt școlile. Organizațiile bazate pe cunoaștere fac dovada atingerii stadiului maturității depline, în raport cu tendințele sociale contemporane, într-o societate informațională. Școala în acest sistem social informațional joacă un rol de o importanță extremă. Unitățile școlare, privite în sens restrâns, ca și școala ca instituție, privită în sens larg, prin însăși natura și scopul activității lor sunt concepute ca organizații nu doar bazate ci întemeiate pe cunoaștere. Școlile și instituțiile cu specific educațional sunt actorii principali în determinarea societății informaționale. Ele sunt responsabile de devenirea societății, de structurarea acesteia ca mediu de dezvoltare a persoanelor. Violența, agresivitatea în mediul școlar poate îmbrăca o multitudine de forme: de la cele clasice (violentă verbală și fizică evidentă) până la forme mai puțin evidente sau studiate, așa cum sunt: agresivitatea psihologică (presiunea notei,

ironia fină, sarcasmul, bully-ing-ul mascat etc.) sau forme de agresivitate dependente numai indirect de factorul uman (câmpul perceptiv inadecvat prin imagine, zgomot, temperatură nepotrivită activității didactice, etc.). În lucrarea de față am cercetat existența și influența numai a câtorva dintre acestea, care au părut relativ ușor de surprins de către elevi prin răspunsurile la itemii cuprinși într-un chestionar de evaluare, urmând ca activitățile viitoare să conducă la cercetări mai cuprinzătoare. Decizia asupra realizării unei astfel de cercetări a fost luată în urma observațiilor personale pe de o parte, dar și a numărului crescut de beneficiari ai serviciilor de consiliere psihologică, care menționau diferite trăsături agresive ale climatului educațional.

Comunicare în contextul surdocecității. Importanța muncii în echipă

Prof. psihopedagog Mihaela-Adriana Moldovan, prof. înv. Coneac
Angela
CSEI "Cristal", Oradea

Munca în echipă este un deziderat în învățământul special. Cu toții vorbim despre echipa multidisciplinară și suntem de acord cu faptul că numai printr-o strânsă colaborare a membrilor acestei echipe se pot obține cele mai bune rezultate. Lucrarea de față își propune prezentarea unei situații de bună colaborare între profesorul psihopedagog pentru terapiile specifice și profesorul-învățător în procesul de educație și reabilitare a unui copil cu surdocecitate. Nu în ultimul rând își propune și prezentarea unor metode de lucru specifice activităților cu copiii cu surdocecitate.

Influența desenelor animate cu conținut agresiv asupra copiilor preșcolari

Psiholog Ilie Marius Morar

Grădinița Americano-Română "Crinul", Oradea

Lect. univ. dr. Rosana Stan

Departamentul de Psihologie, Universitatea din Oradea

În ultimii ani am observat și ne-am confruntat la grădiniță, parcă mai mult decât înainte, cu copii cu probleme comportamentale, emoționale, cu tulburări de limbaj, de atenție, hiperactivi. Această experiență m-a determinat să studiez mai detaliat, prin intermediul acestei lucrări, în ce măsură vizionarea unor anumite tipuri de desene animate versus neexpunerea la televizor explică diferențele dintre copiii preșcolari în ceea ce privește calitățile atenției pe de o parte și manifestările agresive observate de cadrele didactice la grădiniță, pe de altă parte. Participanții, un grup de 41 de copii preșcolari au fost împărțiți în trei loturi și au fost incluși într-o cercetare experimentală. Primul lot a vizionat un film de desene animate cu conținut violent, al doilea lot – un film de desene animate cu conținut non-violent iar cel de-al treilea lot nu a participat la proiecția de filme animate. Atât înainte cât și după vizionarea filmului s-au aplicat testele de atenție și indexul pentru observarea comportamentului agresiv (BAV, Peterman și Peterman, 2006). Rezultatele sunt discutate în continuare.

Gadgeturile, copiii și părinții

Studentă Iuliana Palaghianu, conf. univ. dr. Marius Drugaș

Departamentul de Psihologie, Universitatea din Oradea

Noua noastră generație are dreptul de a fi numită "Generația multimedia", deoarece petrece cea mai mare parte din ziua lor cu iPod-uri, telefoane, televizor, jocuri video și alte gadget-uri tehnologice. Părinții ar trebui să medieze această utilizare și să controleze atât programele folosite de copil, cât și timpul alocat pe zi

ecranelor tehnologice. Am considerat necesar un studiu pilot care să aducă în prezent informații reale în ceea ce privește timpul petrecut de copiii noștri pe ecrane, multitudinea și importanța mărcilor care afectează în mod clar folosirea curentă a abilităților sociale, în speță prezența alarmantă a lipsei comunicării non-verbale, pericolele care îi pândesc pe copiii în utilizarea neadecvată a internetului. Participanții au fost copii de 10-11 ani, prepuberi care vor trece imediat în ciclul gimnazial și pentru care a fi disponibil într-o rețea de socializare sau a deține un gadget de ultimă generație reprezintă o etapă în procesul de creștere și dezvoltare, poate chiar a fi popular, a fi cool. Rezultatele studiului indică existența unor diferențe semnificative la nivelul aprecierii percepției timpului petrecut pe gadget-uri de către copil în situația în care persoana care apreciază este copilul și părintele. De asemenea existența unor diferențe semnificative la nivelul aprecierii de către copil a modalității de alegere a folosirii timpului alocat utilizării tehnologiei, când categoria vizează alegerea de către copil fără influența adultului. Acest fapt vine în contrast puternic cu ceea ce susțin părinții intervievați.

Aplicații ale terapiilor prin mediere artistică în consilierea școlară și în integrarea elevilor cu cerințe educative speciale

Prof. psihopedagog Teodora Pantazi, prof. psihopedagog Carmen Ilisie

Centrul Școlar de Educație Incluzivă Nr. 1, Oradea

O modalitate inedită de utilizare a terapiilor prin mediere artistică este cea de "instrumente" ale consilierii școlare. Muzica și instrumentele muzicale, mișcarea și dansul, culorile, tehnicile aplicative și reprezentările grafice sunt mijloace de autocunoaștere, cu scopul integrării elevilor cu dizabilități ușoare în peer grup, prin implementarea unor programe de intervenție având ca scop obținerea unor informații despre propria persoană și optimizare personală prin raportarea la membrii grupului și interacțiunea cu aceștia. Activități la nivelul unor grupuri mari (elevii integrați și colegii lor), realizate

în colaborare de învățători, diriginți, consilieri școlari sau profesori de sprijin din pot determina creșterea stimei de sine și rezolvarea unor probleme emoționale ale elevilor cu dizabilități, dar și ale colegilor, folosind tehnici specifice terapiilor prin mediere artistică de tipul: terapiei prin muzică, terapiei prin dans, terapiei prin artă, în vederea atingerii obiectivelor stabilite în cadrul programelor de consiliere de grup, conform programei școlare și nevoilor specifice vârstei și grupului. Extrapolând, activități care să le permită elevilor o mai bună autocunoaștere și dezvoltare emoțională pot fi utile și la nivelul școlii speciale, în grupurile de elevi cu dizabilități moderate și ușoare, combinând tehnicile specifice terapiei prin muzică cu tehnicile de consiliere școlară/de grup. O altă abordare personală, pornind de la nevoile profesorilor, care lucrează cu aceste terapii este identificarea sesiunii de terapie ca și activitate didactică (dincolo de rolul ei terapeutic) și raportarea acesteia la un proiect didactic, cu respectarea momentelor desfășurării activității.

Puncte tari și oportunități în relațiile de colaborare dintre cadrele didactice de la clasele pregătitoare cu ceilalți parteneri în educație

Conf. univ. dr. Carmen Popa, lect. univ. dr. Laura Bochiș
Departamentul de Științe ale Educației, Universitatea din Oradea

Studiul realizat are drept scop analiza de nevoi privind modul în care cadrele didactice își gestionează activitatea de la clasa pregătitoare prin prisma relațiilor bazate sprijin și colaborare pe care le au cu părinții, ceilalți colegi, conducerea unității de învățământ, inspectoratul școlar și cu universitatea. Studiul a fost realizat pe un eșantion de 205 cadre didactice care își desfășoară activitatea la clasele pregătitoare în instituții de învățământ din județul Bihor. În vederea colectării datelor s-a utilizat ancheta pe bază de chestionar. Rezultatele obținute surprind faptul că în vederea gestionării diferitelor probleme de la clasă, modalitatea de sprijin pe care o consideră oportună din partea unor specialiști din domeniul educației și psihologie sunt întâlnirile în cadru formal realizate cu precădere

prin workshop-uri și mese rotunde. Workshop-ul este preferat de categoria de vârstă 31-40 de ani iar mesele rotunde la categoriile de vârstă de peste 41 de ani. S-a mai constatat că prelegerile tematice sunt mai preferate de cei care nu au la bază liceul pedagogic comparativ cu cei care l-au absolvit. Totodată organizarea comisiilor metodice la nivel de instituții școlare sau a cercurilor pedagogice reprezintă variante oportune de lucru pentru a-și soluționa problemele de la clasă. Întâlnirile de grup cu un specialist în domeniu sunt apreciate de categoria de vârstă 20-31 de ani și de cei care au la bază Liceul pedagogic.

În ceea ce privește colaborarea dintre cadrele didactice de la clasa pregătitoare și părinții, în procent mai ridicat cadrele didactice consideră benefice implicarea acestora la activitățile derulate cu clasa, activitățile de consiliere a părinților și discuțiile telefonice. În relație cu ceilalți colegi cadrele didactice se află în relații de colaborare, în raport cu consiliul director cadrele didactice afirmă că beneficiază de sprijin pentru desfășurarea activităților specifice; inspectoratul școlar oferă cu precădere sprijin real ori de câte ori este nevoie, iar relația de colaborare directă cu cadrele didactice universitare pe probleme strict legate de procesul de învățământ de la clasa pregătitoare este evaluată ca având o influență și aport mediu. Datele obținute deschid direcții noi de acțiune în sensul că provoacă la implicare specialiștilor din mediul universitar din științele educației și psihologie în a se implica în soluționarea unor probleme cu care se confruntă cadrele didactice din învățământul preuniversitar, respectiv a acelor de la clasa pregătitoare.

Anxietatea socială. Frica de evaluare negativă

Studentă Alexandra Luisa Popescu

Departamentul de Psihologie, Universitatea din Oradea

Este un studiu pe care l-am realizat în cadrul lucrării de licență. Tema aleasă face legătura dintre anxietatea socială și frica de evaluare negativă. Frica de evaluare negativă îl determină pe om (care se gândește la ce vor spune ceilalți, ce impresie a făcut) să

resimtă anxietatea socială (manifestată prin frică, transpirație, tremur, gândul să se ascundă etc.). Cercetarea mea are ca obiectiv principal examinarea diferențelor dintre studenții cu anxietate socială scăzută, medie și ridicată, în funcție de frica de evaluare negativă. Eșantionul meu este alcătuit din 142 de studenți, ciclul de licență, din care 79 fete și 63 băieți. Deși rezultatele obținute au fost neconcludente, am dedus că există corelații între anxietatea socială și toleranța la frustrare, între anxietatea socială și catastrofare, între irraționalitate și anxietatea socială.

Experiența învățării în mediul universitar. Eficiența unui program de intervenție

Lect. univ. dr. Daniela Roman

Departamentul de Psihologie, Universitatea din Oradea

O analiză atentă a mediului universitar românesc indică faptul că principala preocupare a actorilor educației este optimizarea calității procesului instructiv-educativ. Astfel, relevanța rezultatelor învățării este raportată la nevoile studentului dar și la cerințele angajatorilor, a competențelor cerute de piața muncii, o piață aflată într-o permanentă schimbare. Conștienți de aceste nevoi și valorificând experiența practică în domeniu, am elaborat și testat în mediul educațional un program de intervenție, care prin structură, conținut și strategii, este adaptat la particularitățile socio-culturale și educaționale ale mediului universitar românesc, dar și la specificitatea profilului cognitiv și socio-emoțional al studenților noștri. Strategiile, stilul de învățare și motivația studenților au fost măsurate cu ajutorul următoarelor instrumente: Inventarul stilurilor de învățare (Vermunt, 1994-1998), Chestionarul procesului de învățare (R – SPQ, Biggs, Kember și Leung, 2001) și Chestionarul tipurilor de reglare școlară (Drugaș, 2008). Centrat pe latura pragmatică a învățării, trainingul s-a dovedit util în abilitarea studenților cu deprinderi și competențe. În plus, studenții cu patternuri de învățare nedirecționate și direcționate spre reproducere și-au revizuit concepțiile despre învățare într-un mod constructiv.

Comportamentul de gelozie al fratelui mai mare față de cel mic

Lect. univ. dr. Daniela Roman, studentă Gabriela Cloboc
Departamentul de Psihologie, Universitatea din Oradea

Rivalitatea între frați reprezintă gelozia, concurența și sentimentele negative asociate luptei între frați și surori. Nașterea unui frate poate fi asociată cu un declin al interacțiunii cu mama. Acest comportament este o preocupare pentru majoritatea părinților cu doi sau mai mulți copii, deoarece putând continua pe toată perioada copilăriei, poate fi percepută ca frustrantă pentru părinți. Frații pot fi de genuri, vârste și temperamente diferite, dar mai ales au de împărțit persoanele care contează cel mai mult pentru ei: părinții. Există numeroși alți factori care contribuie la rivalitatea între frați: poziția în familie, atenția, disciplina și responsabilitatea distribuită inegal în familie, absența timpului plăcut petrecut împreună în familie, stresul din viața lor și a părinților și modul în care sunt tratați de către aceștia. Unele diferențe decurg din diferențele de vârstă și din rolurile contrastante jucate de frați. În plus, schimburile verbale dintre frați tind să fie mai puțin simetrice și egalitate decât cele între prieteni.

Prezenta cercetare se concentrează pe evidențierea relației între stilurile parentale, întăririle, pedepsele pe care părinții le oferă copiilor și reacția acestora. Mai precis, urmărim evidențierea eficienței unui program de intervenție în diminuarea comportamentului de gelozie al fratelui mai mare față de cel mic dar și a problemelor comportamentale asociate.

Eficiența unui program de intervenție privind autoeficacitatea în decizia pentru carieră la adolescenți

Lect. univ. dr. Daniela Roman, studentă Geanina-Maria Gorcea
Departamentul de Psihologie, Universitatea din Oradea

Profesia pe care ne-o alegem ne poate oferi fie satisfacții, fie insatisfacții. O bună alegere timpurie a carierei ne permite să

realizăm activități plăcute, care implicit vor atrage reușite; pe de altă parte, o alegere în grabă sau sub influența unor factori conjuncturali ne poate plasa într-o ocupație neplăcută, ce implică frustrare, insatisfacție, nemulțumire. Obiectivul acestui studiu este de a analiza măsura în care un program de intervenție pentru alegerea carierei poate duce la creșterea încrederii în sine a adolescenților, la capacitatea de a lua decizii potrivite pentru viitoarea carieră, în funcție de tipul lor de personalitate și interesele proprii. Instrumentele utilizate sunt: Scala de autoeficacitate privind decizia pentru carieră (CDSMESS, Betz & Taylor, 2001), Chestionarul de personalitate Myers Briggs (MBTI - Briggs & McCaulley, 1985) și Chestionarul de interese Holland. La acest studiu au participat 52 de elevi (clasa a XI-a), iar studiul s-a desfășurat în cel de-al doilea semestru al anului școlar. În vederea atingerii obiectivelor lucrării am conceput și implementat un program de training. Rezultatele obținute indică importanța unor intervenții modulare în vederea dezvoltării carierei la elevii de liceu. Activitățile au condus la creșterea încrederii adolescenților că pot lua decizii potrivite pentru viitoarea carieră. În plus, studiul a relevat reducerea dificultăților percepute de elevii de liceu ca relaționate procesului de alegere a carierei.

Alienarea parentală și consecințele acesteia asupra copiilor în perioada copilăriei târzii

Lect. univ. dr. Daniela Roman, studentă Carina Marchiș
Departamentul de Psihologie, Universitatea din Oradea

Indiferent de contextul socio-cultural în care sunt studiate, sunt evidente consecințele negative ale divorțului părinților asupra copiilor, acesta fiind o experiență ce poate marca începutul unui traseu atipic de dezvoltare pe mai multe paliere. Aspectele problematice cu care se confruntă în perioada preșcolară sau a adolescenței sunt amplificate de stresul asociat cu destrămarea și reorganizarea familiei, de conflictele premergătoare și de dificultatea separării de una dintre figurile sale de referință. În urma studiului

realizat putem observa că alienarea parentală implică probleme de externalizare și de internalizare la copii. Există o asociere constantă între existența divorțului și probleme de externalizare la copii (neascultare, agresivitate, delincvență). Copiii care provin din familii conflictuale manifestă un nivel ridicat de anxietate, stimă de sine scăzută și abilități interpersonale deficitare. Vulnerabilitatea copiilor derivă din lipsa resurselor cognitive necesare pentru a înțelege divorțul. Trebuie avut în vedere faptul că un divorț nu înseamnă implicit încetarea unor relații tensionate, conflictul preexistent și continuu poate continua, iar calitatea parentingului scade de cele mai multe ori. Accentul este plasat pe calitatea relațiilor complexe pe care le experimentează copilul, aflat între părinții care împart custodia, și nu pe divorțul în sine. În plus, adaptarea la noua situație familială este oscilantă atât pentru părinți cât și pentru copii.

Factori implicați în reușita școlară

Lect. univ. dr. Daniela Roman , studentă Krisztina Andrea Papp
Departamentul de Psihologie, Universitatea din Oradea

În această lucrare am analizat impactul asupra reușitei școlare a trei factori: motivație, autoeficacitate și convingerile iraționale. Pentru a verifica ipotezele propuse am utilizat următoarele instrumente: Scala orientării motivaționale - SOM (Harter, 1981), Scala de autoeficacitate (Bandura, 1990) și Scala de iraționalitate pentru copii și adolescenți - CASI (Bernard și Laws 1988). Eșantionul este reprezentat de 72 de copii din învățământul primar cu vârsta cuprinsă între 10 și 11 ani. Rezultatele susțin ipotezele formulate, în sensul că o autoeficacitate crescută stă la baza unor performanțe ridicate. În cazul orientării motivaționale, s-a evidențiat rolul motivației intrinseci. De asemenea, studiul arată influența convingerilor iraționale care au impact negativ asupra reușitei școlare. Fără îndoială, motivația rămâne fundamentul pe care se construiește succesul educațional, însă rolul celorlalți factori nu trebuie neglijat.

Dezvoltarea abilității de citire în ciclul primar - studiu preliminar -

Conf. univ. dr. Adrian Rosan, lect. univ. dr. Carmen David,
lect. univ. dr. Cristina Bălaș-Baconschi
Universitatea "Babeș-Bolyai", Cluj-Napoca
psiholog clinician Lorana Gavril, psiholog clinician Adela Valesasan

Studiul de față prezintă o analiză preliminară a dezvoltării pe nivel de școlarizare a abilității de citire. Abilitatea de citire este rezultanta unei interacțiuni multiplicative dintre abilitatea de decodare și cea de comprehensiune. Abilitatea de decodare este sporită de o bună abilitate de comprehensiune, la fel cum abilitatea de comprehensiune este mult facilitată de abilități de decodare automatizate. Un număr de 200 de participanți din clasele I – a V-a au fost evaluați în privința abilităților de citire. Au fost investigate atât abilitatea de decodare, prin intermediul testelor de fluentă a citirii, cât și abilitatea de comprehensiune. Studiul face parte dintr-o cercetare mai amplă de adaptare și validare a unui instrument de evaluare a abilității de citire, respectiv testul Probe de citire MT-2 (Cornoldi și Colpo, 2011).

Performanța academică – începutul unui studiu longitudinal

Lect. univ. dr. Gabriel Roșeanu, conf. univ. dr. Marius Drugaș
Departamentul de Psihologie, Universitatea din Oradea

În cadrul acestei lucrări ne-am propus să investigăm măsura în care criteriul de intrare la facultate, respectiv media obținută de către candidat la examenul de bacalaureat reprezintă un indicator fidel pentru performanța sa academică pe parcursul a celor trei ani de studiu. Cercetarea a fost realizată pe un eșantion de studenți (N=77) care au parcurs toți cei trei ani de studiu de licență în cadrul Departamentului de Psihologie a Facultății de Științe Socio-Umane, Universitatea din Oradea. Performanța unora dintre ei a fost urmărită și ulterior în cadrul programului de studiu la care aceștia au participat

urmând studiile de masterat în psihologie educațională sau cele de psihologie clinică și psihoterapii (programe realizate în cadrul Departamentului de Psihologie a Facultății de Științe Socio-Umane, Universitatea din Oradea). Rezultatele obținute indică faptul că deși media de admitere pare să fie un indicator eficient în predicția performanței studentului aceasta este relevantă doar în ceea ce privește primul semestru de studiu. Ulterior corelațiile semnificative dintre mediile la materii și media de admitere se datorează mai degrabă unui efect de halo care s-a creat în jurul studentului. În continuare s-au constatat diferențe semnificative între varianța valorilor în jurul mediilor pe parcursul semestrelor. Rezultatele obținute sugerează anumite aspecte problematice în modul în care performanța academică este cuantificată în sistemul actual.

Practica reflexivă și cercetarea fenomenelor educaționale

Conf. univ. dr. Cecilia Sas

Departamentul de Științe ale Educației, Universitatea din Oradea

Această lucrare are ca punct de plecare un studiu realizat asupra unui eșantion de 50 de studenți din anul III, specializarea Pedagogia învățământului primar și preșcolar. Obiectivul fundamental al cercetării a fost acela de a identifica modul în care studenții aflați la finalul studiilor de licență percep specificul activității didactice la nivelul ciclului primar și preșcolar, cunoașterea modului în care aceștia se raportează la standardele specifice profesiei didactice. Metoda utilizată a constat în ierarhizarea unei liste de 20 de itemi semnificativi în raport cu solicitările specifice ale activității didactice, cu profilul de competență al licențiaților în Științele educației. Rezultatele obținute evidențiază că ridicarea propriei activități la rangul de "obiect" de studiu și reflecție psihopedagogică nu este percepută ca având o semnificație deosebită în planul acțiunilor specifice profilului de competență al profesorului pentru ciclul primar și preșcolar. O concluzie importantă a acestui studiu este și aceea potrivit căreia pregătirea studenților trebuie realizată printr-un acompaniament tutorial care să dezvolte o atitudine

reflexivă, printr-un dialog descriptiv și explicativ asupra practicilor educaționale. Acest lucru poate conduce la evitarea imitației, la valorizarea creativității și conștientizarea relevanței implicării în studii și cercetări asupra fenomenelor educaționale.

Diferențe de gen în percepția disciplinelor școlare: matematica și limba și literatura română

Conf. univ. dr. Monica Secui
Departamentul de Psihologie, Universitatea din Oradea
prof. consilier școlar Monica Lerinț
CJRAE Bihor

Cercetarea de față își propune să identifice modul în care sunt percepute de către fete și băieți două dintre cele mai importante discipline școlare studiate în gimnaziu și maniera în care aceștia realizează atribuiri cauzale pentru performanțele obținute. Literatura de specialitate invocă faptul că, în baza conținuturilor diferențiate ale rolurilor tradiționale de gen, matematica este considerată o disciplină predominant "masculină", iar limba și literatura în mai mare măsură "feminină", iar aceste stereotipuri pot afecta convingerile elevilor referitoare la performanța școlară și motivația pentru studiu. Au fost cuprinși în cercetare 130 de elevi din toate clasele de gimnaziu, 54 fete și 76 băieți, cu vârste cuprinse între 11 și 15 ani. Participanților le-a fost administrat colectiv un set de chestionare. Pentru percepția disciplinelor școlare sarcina a fost de a le caracteriza pe baza unor dimensiuni bipolare (Weinreich și Haste, 1981), iar pentru atribuirile cu privire la performanța școlară participanții au indicat în ce măsură o serie de factori explică succesul/eșecul la aceste discipline și îi motivează în învățare. Rezultatele arată că ierarhia motivelor declarate este apropiată pentru ambele discipline, atât în cazul fetelor cât și al băieților, fiind invocate ca motive principale cele legate de caracterul predictiv al performanței la aceste discipline ("învăț pentru a avea o carieră/meserie bună"). Apar diferențe între genuri în sensul favorizării categoriei de apartenență în evaluarea disciplinelor școlare pe dimensiunea "disciplină masculină-feminină", precum și

variații în atribuirile cauzale pornind de la importanța talentului și efortului în explicarea propriei performanțe. Pentru ambele discipline talentul și efortul sunt factori considerați de elevii de ambele genuri ca extrem de importanți, diferențele între fete și băieți existând în cazul matematicii, unde fetele plasează un accent mai mare asupra efortului. Aspectele relevate de studiul prezent sunt discutate în relație cu analiza modului în care stereotipurile de gen pot afecta convingerile elevilor referitoare la performanța școlară și a oportunității includerii acestei teme în programele care vizează optimizarea învățării școlare.

Sinele fizic în adolescență și modelele preluate din mass-media

Conf. univ. dr. Monica Secui, student Cosmin Albuț
Departamentul de Psihologie, Universitatea din Oradea

Adolescența este recunoscută ca o perioadă marcată de numeroase schimbări în plan biologic, psihologic și social, iar aspectele dezvoltării fizice sunt printre primele care solicită resursele în vederea adaptării la noul statut. Studiul își propune să investigheze gradul în care materialele vehiculate în mass-media sunt relaționate cu interesul și preocuparea adolescenților de definire a idealului corporal și cu importanța pe care o atribuie sinelui fizic în cursul procesului de elaborare a imaginii despre ceilalți. Sunt urmărite și variațiile asociate genului și vârstei la nivelul satisfacției față de propriul corp, precum și relația cu auto-aprecierea în domeniul relațiilor sociale și stima de sine. Participanții sunt 90 de elevi, 44 băieți și 46 fete, 40 cu vârsta cuprinsă între 13 și 14 ani și 50 cu vârsta cuprinsă între 17 și 18 ani. Setul de instrumente a fost aplicat colectiv și a inclus scale pentru operaționalizarea nivelului de satisfacție în domeniul sinelui fizic (Scala satisfacției față de propriul corp, Franzoi și Shields, 1984), al relațiilor sociale (Inventarul autoevaluării, Shrauger, 1990), auto-aprecierea globală (Scala stimei de sine, Rosenberg, 1965), precum și un chestionar proiectat pentru a pune în evidență atitudinea față de conținuturile vehiculate prin mass-media. Rezultatele indică un nivel mai ridicat al satisfacției față

de propriul corp și în relațiile sociale la participanții cu vârsta între 17 și 18 ani, comparativ cu cei între 13 și 14 ani, aspect regăsit în literatura de specialitate, alături de interesul mai ridicat față de conținuturile transmise prin televiziune. Băieții au un nivel mai ridicat al auto-aprecierii în domeniul fizic și relațiilor intime, iar fetele consultă mai des revistele dedicate adolescenților, fiind interesate de subiecte care vizează vestimentația, machiajul, coafura și preocuparea de a fi în pas cu moda. De asemenea fetele consideră că aspectul fizic este important în formarea impresiei despre o persoană și recurg mai des decât băieții la utilizarea metodelor de control al greutateii. În final sunt discutate implicațiile rezultatelor obținute pentru starea de bine a adolescenților și pentru posibilele demersuri în planul investigării și intervenției în acest domeniu

Percepția fenomenului de bullying în comunitatea școlară

Studentă Ioana Sîrbu
Universitatea din Oradea

Fenomenul de bullying în școli constituie o problemă actuală, de amploare la nivel internațional; având consecințe grave asupra sănătății psihice și sociale ale indivizilor implicați. Acesta implică o gamă mai largă de acțiuni sociale cu valențe agresive, precum: violența fizică, utilizarea poreclelor, excluderea, dăunarea proprietății private, intimidarea psihologică. La nivel național ne confruntăm cu acest tip de comportament, în special în rândul elevilor din școli, cunoscut sub denumirea de victimizare școlară, hărțuire sau intimidare. Studiul prezintă fenomenul prin percepția acestuia la nivelul actorilor sociali implicați și la nivelul comunității sociale în care se desfășoară. Modelul teoretic adoptat propune bullying-ul ca pe o acțiune socială complexă, care se naște și se dezvoltă în grupuri sociale, după un anumit pattern.

Particularități ale motivației școlare la copiii din ciclul primar

Lect. univ. dr. Rosana Stan, lect. univ. dr. Marius Cioară
Departamentul de Psihologie, Universitatea din Oradea
Prof. învă. primar Florina Bărcan
Școala "Dimitrie Cantemir", Oradea

Atitudinile și motivația copiilor sunt importante și le poate afecta stima de sine la școală, performanța educațională și alte comportamentele stabile. Motivația care stă la baza învățării este compusă din interesul auto-raportat al elevilor și din plăcerea raportată față de școală și de cursuri. În studiul de față, am investigat pe un eșantion de 112 copii din clasele a III-a și a IV-a, interesul și implicit sursele motivaționale pentru învățare pe de o parte și satisfacția în legătură cu școala pe de altă parte, ambele în relație cu performanța școlară și cu stima de sine la școală.

Relația dintre agresivitate, inteligență emoțională și angajamentul școlar

Studentă drd. Ioana Vaida
Universitatea de Vest din Timișoara

Un mediu armonios și calm este deosebit de important pentru un parcurs școlar de succes al elevilor. Din nefericire însă agresivitatea este prezentă și în mediul de școală, și chiar și la copiii din clasele primare. Fiecare copil merită să aibă parte de un mediu în care să se simtă în siguranță, de un mediu deschis, de un mediu în care poate înflori la potențialul său maxim. În acest scop este esențială urmărirea acelor caracteristici ce pot influența succesul școlar, pentru a dezvolta programe de prevenție ce pot cultiva comportamente pozitive, comportamente ce vor duce la conturarea unui școlar responsabil social, ce dă dovadă de spirit civic participativ. Astfel, în cadrul acestui studiu propunem ideea conform căreia lipsa agresivității și inteligența emoțională crescută stau la baza unui elev concentrat pe propria dezvoltarea. În acest scop, ne propunem să

înțelegem mai bine relația dintre agresivitate, inteligență emoțională și angajamentul școlar. În cazul de față am operaționalizat conceptul de agresivitate prin două variabile opuse, și anume convingerile vizavi de agresivitate și utilizarea strategiilor non-violente. Pentru aceasta am analizat variabilele în cadrul unui lot de 70 de elevi de școala primară, clasele a III-a respectiv, clasa a IV-a, din mediul rural. Am aplicat chestionare la clase analizând datele cu ajutorul măsurătorilor statistice. Rezultatele analizei statistice au evidențiat asocieri statistic semnificative pozitive între utilizarea strategiilor non-violente și angajamentul școlar și negative între un scor ridicat pe scala convingeri vizavi de agresivitate și angajamentul școlar. În ceea ce privește inteligența emoțională nu am obținut asocieri statistic semnificative pentru eșantionul utilizat în studiul de față. Așadar, rezultatele obținute din cadrul acestui studiu vor putea folosi la crearea unor programe de prevenție axate pe aceste variabile în scopul creșterii interesului elevilor vizavi de propria dezvoltare și asumarea responsabilității asupra propriului parcurs școlar.

Impactul cursurilor despre stres și comunicare asupra stării de bine a adulților implicați în activități de învățare

Prof. univ. dr. Mona Vintilă, Daniel Sorin Vintilă
Universitatea de Vest din Timișoara

Într-o încercare de a identifica și de a dezvolta abilități de auto-gestionare în vederea realizării unor niveluri satisfăcătoare de bunăstare durabilă, consorțiul proiectului de parteneriat european (Competențe pentru o stare de bine autentică, 527797-LLP-1-2012-1-RO-GRUNDTVIG) s-a angajat într-o analiza transnațională a stării de bine, cu scopul de a-i identifica și examina fundamentul la adulții implicați în procesul de învățare, la nivel european și național, precum și să definească nevoile-cheie legate de promovarea stării de bine. Constatările analizei transnaționale a stării de bine au servit ca bază pentru dezvoltarea de cursuri pilot, ateliere de lucru și seminarii pentru beneficiari. Cursurile, disponibile pentru toți participanții la toate cele șapte instituții participante din șase țări, au fost: (1) Stres și

sănătate; (2) Stimă de sine și auto-prezentare; (3) Comunicare și relații. România a ales să implementeze cursuri despre stres și sănătate și cele privind comunicarea și relațiile.

Selectarea unui eșantion al participanților la cursurile pilot: o populație reprezentativă de adulți care învață, de la 25 de ani în sus, selectată de fiecare dintre echipele din țările participante la proiect. Faza 1 și 2: Dezvoltare pre- și post-chestionar: toți partenerii au folosit aceleași chestionare pentru punerea în aplicare a tuturor cursurilor pilot: stres și sănătate, respectul de sine și auto-prezentare și comunicare și relații. Faza 3: Interviuri semi-structurate: La o lună după formare, fiecare partener a efectuat interviuri semi-structurate cu adulții implicați în procesul de învățare pentru a examina impactul cursului pilot. Interviul semi-structurat s-a axat pe contexte, mecanisme și impact pentru a examina ce se întâmplă în fiecare țară. În plus, interviul semi-structurat s-a axat pe intervenții asupra stării de bine, a măsurilor și modificării / schimbărilor ei înregistrate de către toți partenerii. Interviul semi-structurat s-a desfășurat față în față cu respondentul, în limba sa maternă, și a fost aplicat de interviuatori instruiți.

Înainte de începerea cursurilor pentru "Stres și sănătate - ziua 1", toți cursanții adulți au fost rugați să stabilească propriul lor nivel de stres, pe o scară de la "foarte mic" la "foarte mare". Cursanții din România și Slovenia au avut cel mai scăzut nivel de stres (scor mediu 4,8 și, respectiv, 4,9), în timp ce cursanții din Italia (intervievați de ambii parteneri, Promimpresa și FormAzione) și cei din Cipru evaluau nivelul lor de stres ca fiind mare (scoruri medii 7,4, respectiv 6,9). În ceea ce privește însă capacitatea de a face față stresului ne-am situat doar la un nivel mediu, 5,9. Când toți participanții au fost rugați să indice capacitatea lor de a se relaxa, cei intervievați în Cipru au avut credința cea mai puternică în capacitatea lor de relaxare (scor mediu 7,0), urmați de români (scor mediu 5,4), în comparație cu participanții din Marea Britanie, Polonia, Italia (intervievați de partenerii Promimpresa și FormAzione) și Slovenia. De asemenea, la întrebarea referitoare la o înțelegere a impactului emoțiilor asupra capacității de învățare, participanții din România au obținut un scor mediu (8,0), fiind precedați de adulții prinși în procesul de învățare din Cipru (8,5) și Italia (8,1).

Etapa de implementare a cursurilor-pilot pentru adulții care învață a avut ca scop examinarea nevoile specifice ale cursanților adulți legate de starea de bine și de a ajuta organizațiile care oferă educație adulților să creeze o paradigmă de organizare de tip holistic care să le dea oamenilor, de la toate nivelurile, imboldul de-a extrage cât mai mult din potențialul lor. Un alt obiectiv al acestei faze de implementare a cursurilor a fost de a crea un mediu propice de învățare care să îi încurajeze pe beneficiari să se exprime, să-și dezvolte talentele, să exploreze noi oportunități și să urmărească obiective provocatoare. Rezultatele punerii în aplicare a cursurilor-pilot sunt unanim apreciate ca dovezi puternice că programele ce vizează starea de bine pot contribui semnificativ la creșterea calității învățământului pentru adulți.

Burnout și atitudinea față de negociere în rândul profesorilor

Student Ștefan Gheorghe Volda

Departamentul de Psihologie, Universitatea din Oradea

Studiul de față își propune să analizeze epuizarea emoțională la cadre didactice. Să facă legătura între burnout și atitudinea față de negociere. În acest scop voi folosi un număr de 100 de profesori din diferite instituții. Se preconizează că vom obține o corelație între scala burnout și atitudinea față de negociere.

Rezumatul mesei rotunde

Valori și limite ale fișei psihopedagogice

Moderatori: Prof. Carmen Bodiu
Prof. dr. Rodica Popa
Prof. dr. Elisabeta Ile
Prof. Katalin Konrad
Prof. Florina Szabo
Prof. Diana Popa

Fișa psihopedagogică reprezintă un instrument, o sinteză care cuprinde notele dominante ale personalității elevilor. Ea reflectă evoluția anatomofiziologică și prioritar psihică a educatului, la un moment dat și în dezvoltare. Sinteza psihopedagogică a evoluției personalității elevului fișa îl însoțește pe tot parcursul școlarității ca "o carte de vizită" îmbogățindu-se printr-o cunoaștere tot mai profundă a acestei personalități. Completarea ei cu responsabilitate sprijină identificarea motivelor care îi determină pe elevi să acționeze într-un fel sau altul. Fișa devine astfel un instrument de diagnosticare a profilului psihologic al elevului. Psihologii și pedagogii români au elaborat tipuri de fișe psihopedagogice cât mai complete și mai bine structurate. Muster (1971) a fost coordonatorul volumului *Fișe pedagogice* (Editura Didactică și Pedagogică, București; Ion Holban elabora Fișa pentru studiul individualității elevului (în lucrarea lui Muster); Ion Radu O fișă de caracterizare psihopedagogică, în *Revista de pedagogie* nr.2/1972. Același autor (1974, p.198) consideră că fișa psihopedagogică este un instrument de lucru, un document menit să colecteze și să sistematizeze informațiile semnificative pentru personalitatea elevului, pentru prognoza dezvoltării sale. De cele mai multe ori, datorită cerințelor ce le impune completarea ei, poate ajunge ușor un mijloc de supraîncărcare a celui dator să o țină la zi, (diriginte, învățător sau psiholog) cu atât mai mult cu cât nu este utilizată de la un cadru la

altul, de la o structură la alta. Prin recomandările pe care le conține în continuarea activității școlare ea trebuie să constituie o ștafetă pe care educatorii pe trepte diferite ale învățământului, s-o primească, s-o îmbogățească și s-o transmită mai departe. Descifrând tot mai clar direcțiile dezvoltării elevului, înclinațiile lui, fișa contribuie la realizarea în mod eficient a orientării școlare și profesionale. Fișa de caracterizare trebuie valorificată în scopul proiectării celor mai eficiente metode și activități educaționale, în raport de particularitățile dezvoltării fizice și psihice de vârstă și individuale ale elevilor. În concluzie fișa de caracterizare are o: valoare praxiologică - asigură eficiența activității de instruire de formare și dezvoltare a personalității elevilor; valoare diagnostică - prin care se conturează profilul personalității fiecărui elev (dar și profilul psihologic al clasei de elevi); valoare prognostică - prin care se anticipează dinamica dezvoltării personalității elevului. Elevul se știe observat și își poate denatura comportamentul, sau când rezultatele nu sunt comparate cu cele obținute prin alte metode.

Limitele fișei rezultă din caracterul subiectiv al unor constatări. De asemenea, completarea ei în echipă cu psihologul și medicul școlar ar realiza un profil psihologic evolutiv-dinamic al elevului.

Rezumatele workshop-urilor

Învățã să citești un desen!

Formatori: prof. univ. dr. Elena Bonchiș; student masterand Barna-Kanya Hajnalka (Universitatea din Oradea)

Rezumat: Începutul studiului sistematic al desenului copilului este legat de numele italianului C. Ricci, care în anul 1887 publică prima lucrare pe această temă intitulată "*L'arte dei bambini*". La începutul secolului XX (1913) G. Luquet prezintă în lucrarea "*Les dessin d'un enfant*" observațiile asupra desenelor realizate de propria sa fiică de-a lungul a 5 ani, autorul identificând tipurile de realism existente în desenele copilului. Bogata literatură adunată în domeniu permite, la ora actuală conturarea unor abordări ale acestui tip de conduită: desenul – *varianta a artei*, desenul ca *activitate grafică*, desenul ca *mijloc de cunoaștere, consiliere și psihoterapie*. Participarea la acest workshop vă dă posibilitatea să cunoașteți unele aspecte teoretice privind desenul copilului, dar mai ales să vă abilitați în descifrarea acestuia, descoperindu-i valoarea și semnificația: amplasarea în pagină; tipurile de linii / trasee; forme utilizate; tematică; mișcare; simbolismul culorilor etc.

Optimizarea personală a părinților în grupul experiențial - strategii, metode și tehnici de lucru

Formator: lect. univ. dr. Elena Anghel Stănilă (Universitatea "Titu Maiorescu", București)

Rezumat: Ofertele psihologilor pentru părinții de toate vârstele par să devină din ce în ce mai atractive. Am avut plăcerea de a crea și dezvolta o metodologie interesantă de lucru cu acei adulți care doresc să devină părinți mai buni și care au înțeles că optimizarea personală nu este numai un excepțional serviciu pentru copii, ci și pentru ei, ca modele importante de urmat pentru fiii și fiicele lor. În acest workshop voi împărtăși experiența mea și am speranța că o veți găsi interesantă și veți alege să o îmbinați cumva cu propria

dumneavoastră experiență pentru a a oferi celor interesați un sprijin important în asumarea și manifestarea unuia dintre cele mai dificile roluri, acela de a fi părinte bun și adaptat unicității copilului tău.

Managementul contingențelor la copii și adolescenți: Aplicații în psihologia școlară

Formator: Cătălin Lulea (Multisystemic therapist, Brandon Centre (North London MST Team))

Rezumat: Acest workshop se centrează pe aplicațiile terapiilor comportamentale (cu elemente din terapiile cognitive și terapiile sistemice de familie) în îmbunătățirea performanțelor școlare și reducerea problemelor de comportament la copii și adolescenți. La baza acestui workshop stă conceptul de management al contingențelor (*contingency management*) - comportamentul copilului este influențat de antecedente (externe și interne) și consecințe (pozitive sau negative) pe care comportamentul le are asupra mediului intern și extern (școlar și familial). Participanții vor învăța cum să influențeze acești factori (prin tehnici "clasice" ale terapiei comportamentale, dar și prin abordări curente ca DBT și ACT), prin munca directă cu elevul, cu profesorii și cu părinții. De asemenea, participanții vor învăța cum să identifice și să rezolve bariere în munca cu elevii, profesorii și familia (părinți demotivați sau cărora le lipsesc unele abilități parentale, elevi opozanți etc). Acest workshop se centrează pe aspectele practice și eficiente ale terapiei comportamentale, fără să abunde în teoria din spatele tehnicilor.

Dezvoltarea abilităților de învățare la elevii cu ADHD

Formatori: psiholog școlar Ioana Drugaș (Liceul Don Orione Oradea), conf. univ. dr. Marius Drugaș (Universitatea din Oradea)

Rezumat: Profesorii și părinții se așteaptă ca elevii să fie capabili să asculte și să urmărească lecțiile, să obțină note cât mai bune, să ducă la bun sfârșit atât proiecte de scurtă durată, cât și de lungă durată, să utilizeze timpul destinat temelor pentru acasă cu scopul de a

consolida sau practica abilitățile și cunoștințele dobândite Pentru elevii cu ADHD, aceste expectanțe sunt extrem de provocatoare și solicitante. Problemele de inatenție și inhibiție prezentate de copiii cu ADHD pot genera dificultăți în dezvoltarea abilităților de învățare. Copiii au nevoie de control executiv pentru a alege, construi, executa sau pentru a menține strategiile optime în a desfășura o sarcină, dar și de a inhiba strategiile care devin neadecvate în atingerea scopurilor. Cercetătorii au dezvoltat diverse teorii care își propun să evidențieze acele funcții executive deficitare care au cel mai mare impact asupra vieții copiilor cu ADHD. Funcțiile executive presupun abilitatea de a planifica, organiza informațiile și de a le utiliza în procesul de rezolvare a problemelor. *Dezvoltarea abilităților de învățare la elevii cu ADHD* este un workshop menit să ofere o serie de metode și strategii prin care psihologul școlar, cadrul didactic sau chiar părintele poate să-l susțină pe elevul cu ADHD în procesul de învățare, prevenindu-se astfel un posibil eșec școlar. "Abilitățile de învățare" urmărite în cadrul prezentului workshop vor include activități de dezvoltare a capacităților organizatorice; de îmbunătățire a operațiilor de abstractizare și generalizare și de consolidare a unor strategii de memorare voluntară și de lungă durată.

Evaluare clinică și intervenție la copiii cu întârziere în dezvoltarea mentală și persoanele diagnosticate cu demență

Formator: conf. univ. dr. Camelia Dindelegan (Universitatea din Oradea)

Rezumat: Diferențierea persoanelor cu handicap este o problemă complexă și care se realizează interdisciplinar (medicină, psihologie, pedagogie, sociologie) axându-se pe particularitățile dezvoltării psihofizice individuale. Nevoia perfecționării diagnosticului diferențial între deficiența mentală reală și pseudodeficiență din perspectiva unei mai bune orientări spre forme adecvate de intervenție terapeutică, rezultă și din analiza unor date cu privire la frecvența cazurilor de deficiență mentală. Starea de deficiență mentală este dificil de diagnosticat din cauza unui complex de factori :

mijloacele de diagnosticare sunt insuficient perfecționate precum și dificultățile de discriminare dintre deficiența mintală veritabilă de cea aparentă, consecință apărută datorită unor deficite informaționale și a faptului că se raportează la nivelul de exigență sau la gradul de toleranță impus de mediul social. De asemenea, trebuie făcută o distincție între deficiența mintală și alte forme psihopatologice: demența precoce (care presupune regresia funcțiilor deja elaborate), deteriorarea mintală (un deficit mintal ireversibil, temporar sau definitiv, ca urmare a unor leziuni organice sau funcționale ale creierului, a unor boli mintale sau îmbătrânirii fiziologice), epilepsia, reacțiile nevrotice și psihopatie, tulburări de comportament. Termenul de "recuperare" se refera la restabilirea, refacerea sau reconstituirea unei funcții umane, plecându-se de la premisa că aceasta s-a pierdut. Noțiunea pare, astfel, inoperantă în cazul deficiențelor dobândite sau al celor în care e evident imposibilă refacerea. Scopul recuperării constă, așadar, în valorificarea la maxim a posibilităților individului cu handicap, funcțiile psiho-fizice nealterate trebuind antrenate pentru a prelua activitatea funcțiilor afectate. Se urmărește astfel formarea unor abilități și comportamente care să-i permită deficientului o integrare în viața profesională și socială. Metodologia utilizată în acest scop poate fi preponderent psihologică, pedagogică sau medicală; iar rezultatele cele mai bune se obțin prin combinarea celor trei forme, adoptându-se astfel o acțiune unitară concretizată în terapia complexă a recuperării. Accentul pus pe una sau pe alta dintre cele trei componente trebuie să țină seama de: gravitatea deficienței, de evoluție, de nivelul dezvoltării funcțiilor neafectate, de posibilitatea suplینirii funcțiilor deteriorate de către formațiunile sănătoase, de vârsta cronologică și mintală a subiectului.

Evaluarea și raportarea în cazul abuzului sexual al copilului

Formator: lect. univ. dr. Alina Decsei-Radu (Universitatea din Oradea)

Rezumat: Cum realizăm evaluarea abuzului sexual în cazul copilului? Evaluare comprehensivă, multimodală (American Academy of Child and Adolescent Psychiatry, 1988; American Professional Society on the Abuse of Children, 1990). Confirmă literatura de specialitate existența unui sindrom specific în cazul copiilor, victime ale abuzului sexual? Care sunt procedurile utilizate în evaluare copiilor abuzați sexual: păpușile anatomice, desenul liber, desenele anatomice corecte, păpuși , teste psihologice. Identificarea indicatorilor prezenței abuzului : indicatorii fizici, examinarea medicală, raportul copilului, informațiile adunate în cadrul procedurilor de evaluare, prezența comportamentului sexualizat nespecific vârstei, informații adunate în cadrul procesului de testare psihologică a copilului și a presupusului abuzator. Indicatori emoționali și comportamentali relevanți în cadrul interviului copilului. Prezentarea ghidurilor publicate pentru practicile de evaluare a abuzului sexual în cazul copiilor. Acuzațiile false ale copilului – motive și abordare pe vârste. Posibile explicații ale negării abuzului. Mărturia copilului și raportul scris în cazul evaluării copilului. Parametrii din practică pentru evaluarea copiilor care au fost abuzați fizic sau sexual. Prezentarea Inventarului Comportamentului Sexual la Copii (Versiunea 2).

Evaluare și intervenție educațională individualizată a elevilor cu CES - premisă a reușitei școlare

Formatori: Drd. Profesor psihopedagog Nicoleta Adet, (Școala Gimnazială Specială Nr.1, Municipiul Ploiești), Profesor psiholog Cristina Bleoțiu (Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Prahova), psiholog Cheșcă Adelina Cristina, profesor logoped Șerpescu Carmen Aida, lect. univ. dr. Daniela Roman (Universitatea din Oradea)

Rezumat: Adaptarea socială a copiilor ca viitori adulți începe de fapt cu a oferi o educație de calitate, educație care nu se ghidează după principiul Procustian ci se ghidează după nevoi, cerințe speciale, contexte diverse care facilitează sau îngreșesc acest proces. Modificarea practicii de predare-învățare-evaluare și de management al clasei de elevi în care sunt integrați copiii cu CES vizează nu doar o schimbare de strategie didactică și de adaptare a procesului educațional la cerințele educaționale speciale ale copilului, ci și una de comportament didactic, astfel încât reușita școlară să fie tangibilă, posibilă și, de ce nu, copilul să vină cu drag la școală. În primul caz, este vorba de proiectarea și realizarea unui proces educațional diferențiat, centrat cu adevărat pe necesitățile și capacitățile de învățare ale fiecărui copil, în care cadrul didactic se angajează să lucreze în cooperare cu alții (cu cadrul didactic de sprijin, cu părinții etc.) și să respecte în cadrul acestui proces principiile educației incluzive: accesul egal la educație, non-discriminare, individualizare, abilitare (reabilitarea, readaptarea) etc. În al doilea rând, schimbarea de comportament în clasă vizează atât cadrul didactic cât și elevii. Elevii trebuie ajutați de profesor să se acomodeze la cerințele educației incluzive, adică să accepte diversitatea, să colaboreze, să se respecte și să se ajute reciproc, să dea dovadă de toleranță etc. Proiectarea procesului educațional individualizat urmează unor procese de evaluare complexă (inclusiv a achizițiilor școlare) și care implică mai mulți specialiști, adică implică o echipă: medic de familie, medic psihiatru, logoped, profesor de educație specială, psiholog, profesor de sprijin, cadre didactice de la clasă, părinți, alte persoane – în funcție de natura dizabilității și în funcție de cerințele educaționale speciale. Cunoștințele care stau la baza adaptării curriculare trebuie cunoscute de cadrele didactice și se obțin în urma unei evaluări privind: starea de sănătate; tipul de dizabilitate; gradul dizabilității; nivelul dezvoltării proceselor și funcțiilor psihice; nivelul dezvoltării limbajului și comunicării; traseul educațional și comportamentul în context școlar; nivelul achizițiilor școlare; natura dificultăților de

învățare și/sau de adaptare școlară; potențialul pentru învățare; punctele forte (pentru valorizare și compensare); climatul familial. Cadrele didactice, având o imagine globală asupra cerințelor educaționale speciale, au posibilitatea, în primul rând, de a cunoaște copilul și, înțelegând natura problemelor sale (pe care nu el le-a ales!), pot să accepte diversitatea și totodată să transmită copiilor de la clasă atitudini pro-integrative sau, de ce nu, pro-incluzive. Acest workshop își propune să abordeze modalități/procedee/mijloace de evaluare complexă a elevilor cu CES, integrați în învățământul de masă.

Rolul terapiilor prin mediere artistică în dezvoltarea unei personalități complexe

Formatori: lect. univ. dr. Daniela Roman (Universitatea din Oradea), prof. psihopedagog Teodora Pantazi, prof. psihopedagog Carmen Ilisie, prof. psihopedagog Lavinia Gorgan (CSEI nr. 1, Oradea)

Rezumat: "Să nu-i educăm pe copiii noștri pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari. Și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci să-i învățăm să se adapteze." (Maria Montessori). Terapiile prin mediere artistică stimulează creativitatea, și creativitatea potențează adaptarea la mediul extern și la experiențe noi. Diverse tehnici de exprimare autentică facilitează explorarea unor situații de viață, emoții sau stări sufletești dificil de redat prin cuvinte. Totodată, terapiile prin mediere artistică diminuează diferențele dintre copiii cu cerințe educative speciale și cei fără cerințe educative speciale. Muzica, dansul și reprezentarea grafică sunt mijloace primordiale de exprimare și comunicare, accesibile atât persoanelor cu dizabilități, cât și celor aflate în normalitate. Utilizarea sunetelor, ritmului, mișcării, culorii, formei într-o formă structurată, antrenează individul în ansamblul său contribuind la promovarea unei stări de bine din perspectivă fizică, psihică, emoțională și socială. Dacă spontaneitatea și curiozitatea sunt principalele căi de acces la acest workshop, empatia și creativitatea sunt calități care vor crea punți de legătură

între membrii grupului, aceștia fiind provocați să construiască împreună evenimente artistice prin sunete și ritm, prin joc, mișcare și culoare. Participanții vor avea ocazia de a experimenta tehnici specifice mijloacelor de expresie artistică: terapie prin muzică, terapie prin dans, terapie prin artă, pe care să le utilizeze ulterior cu diferite grupuri, prin implicarea în activități atractive și accesibile, de dinamizare a proceselor imaginative, a sensibilității estetice și de ventilare emoțională.

Dezvoltarea caracterului la copii și adolescenți utilizând tehnici de tip mindfulness

Formator: conf. univ. dr. Delia Bîrle (Universitatea din Oradea)

Rezumat: Mindfulness a devenit un concept popular în domeniul științelor sociale, atât în cercetare cât și în practică. Mindfulness înseamnă să fim conștienți, să trăim în prezent, este un concept profund legat de calitatea experiențelor noastre, de felul în care știm să acordăm atenție vieții noastre. Datorită generalității sale, este un concept frecvent utilizat în domenii precum psihologia clinică, psihoterapie, psihologia sportivă, consilierea carierei etc. Cercetarea psihologică s-a dovedit interesată în ultimii ani de beneficiile tehnicilor mindfulness asupra stării de bine a individului, cu efecte pozitive asupra funcționării emoționale și comportamentale. Activitatea își propune o scurtă introducere în ceea ce înseamnă practicile mindfulness în dezvoltarea trăsăturilor caracteriale la copii și adolescenți.

Abilități de viață în contextul dezvoltării durabile

Formatori: Simina Hinț, Bianca Mada (Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Bihor)

Rezumat: Schimbarea percepției asupra educației formale determină schimbări asupra atitudinii elevilor cu privire la școală. Programele de dezvoltare a abilităților de viață se pot fi inserate cu succes în activitățile de predare-învățare, fără a afecta programul școlar. Ce ar putea să împiedice un profesor de fizică să demonstreze elevilor săi

utilitatea cunoașterii pârghiilor, electricității, lucrului mecanic sau forței centrifuge? A deprinde un set de abilități de viață funcțional pe care actualul elev și viitorul adult să le poată aplica în viața de zi cu zi este crucial. Un elev care învață să facă adunări, scăderi, înmulțiri și împărțiri "făcând piața" la ora de matematică va înțelege mai repede la ce îi folosește acest lucru decât unul care "tocește" mecanic o înșiruire de cifre și semne pe caiet sau în carte. Cunoștințele sunt o condiție absolut necesară pentru viitorul adult, dar nu suficientă. Pentru ca ele să fie cu adevărat utile, trebuie dezvoltate acele abilități care să-i valorizeze, dar (mult mai greu de atins, însă cu atât mai necesar) și atitudini care să asigure o folosire corectă a cunoștințelor și abilităților dobândite. Educația pentru dezvoltare durabilă se poate realiza prin schimbarea modului de gândire liniar de tipul cauză - efect cu gândirea sistemică în care interdependența, relația dintre elemente, aportul fiecăruia, cauzalitățile multiple și condiționările reciproce sunt concepte cheie cu care acest tip de gândire operează. Pentru a forma gândirea sistemică, gândirea prospectivă și gândirea critică necesare dezvoltării durabile este nevoie să dezvoltăm abilități de viață ținând cont de nivelul de dezvoltare al copilului.

Notă: informațiile și activitățile propuse în acest workshop au fost elaborate în cadrul proiectului „Dezvoltarea abilităților de viață ale tinerilor în contextul dezvoltării durabile”, cofinanțat din Fondul Social European, prin Programul Operational Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013 (POSDRU/1.3/S/141511), implementat de Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Bihor (beneficiar), Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile și Asociația REPER21 (parteneri) în perioada mai 2014 – noiembrie 2015.